

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Simona Sharifi

Způsoby seznamování partnerů a jejich proměna v čase

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Štěrbová, Ph.D.

Praha 2021

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Zároveň souhlasím s eventuálním zveřejněním práce v tištěné nebo elektronické podobě. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 30.7. 2021

.....

Simona Sharifi

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla především poděkovat vedoucí práce Mgr. Zuzaně Štěrbové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, za poskytnutí cenných rad a připomínek, bez čehož by tato práce nemohla vzniknout. Dále bych ráda poděkovala své rodině a přátelům, kteří mě v průběhu studia podporovali a měli velkou trpělivost během zpracování bakalářské práce.

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zaměřuje na podoby partnerských vztahů a způsoby seznamování partnerů v průběhu 20. a 21. století. Hlavním cílem této práce je prostřednictvím literární rešerše představit, jakými způsoby se partneři v průběhu času seznamovali. Dalším cílem je ukázat souvislost mezi různými typy vztahů se způsoby seznámení. Ve výběru partnera hrála dříve významnou roli především rodina a s postupem času také přátelé. Toto prostředí ale poskytovalo značně omezený okruh potenciálních partnerů. Revoluci ve způsobu seznamování přinesl technologický vývoj a internetové propojení světa. Online služby dnes umožňují seznámit se s lidmi nezávisle na geografické proximitě, čímž se okruh potenciálních partnerů významně rozšířil. Výsledky však ukazují, že ačkoliv se vzestupem online seznamování došlo k rozšíření okruhu potenciálních partnerů, jedinci upřednostňují partnery žijící v jejich fyzické blízkosti. Posledním cílem je zjistit, zda má způsob seznámení partnerů vliv na kvalitu a stabilitu jejich vztahu, přičemž se ukazuje, že v případě dlouhodobých vztahů, způsob seznámení nehraje roli.

Klíčová slova:

Online seznamování, Tinder, partnerská spokojenost, krátkodobé vztahy, dlouhodobé vztahy, sociální síť

Abstract:

This bachelor thesis focuses on the forms of partnerships and ways of meeting partners during the 20th and 21st centuries. The main goal of this work is to present, through literary research, the ways in which partners have become acquainted over time. Another goal is to show the connection between different types of relationships and ways of meeting. In the past, family and friends over time played an important role in choosing a partner. However, this environment provided a very limited range of potential partners. The revolution in the way of dating was caused by technological development and the Internet connection. Today, online services make it possible to meet people regardless of geographical proximity, which has significantly expanded the circle of potential partners. However, the results show that although with the rise of online dating, the circle of potential partners has expanded, individuals prefer partners living in their physical vicinity. The last goal is to find out whether the way of meeting partners has an effect on the quality and stability of their relationship, while it turns out that in the case of long-term relationships, the way of the meeting does not play a role.

Key words:

Online dating, Tinder, partner satisfaction, short-term relationships, long-term relationships, social networks

Obsah

Úvod.....	1
1 Párovací strategie.....	3
1.1 Teorie asymetrických rodičovských investic.....	3
1.2 Teorie pohlavních strategií.....	5
1.3 Teorie strategického pluralismu.....	7
2 Typy partnerských vztahů.....	10
2.1 Dlouhodobé vztahy.....	11
2.1.1 Manželství.....	12
2.1.2 Domluvené manželství.....	12
2.1.3 Kohabitace.....	13
2.1.4 Chození.....	14
2.2 Krátkodobé vztahy.....	14
2.2.1 Přátelství s výhodami.....	15
2.2.2 Sex na zavanou.....	16
2.2.3 Vztah na jednu noc.....	17
2.2.4 Hook-ups.....	17
3 Způsoby seznamování.....	19
3.1 Stručný přehled vývoje seznamování.....	19
3.2 Seznamování prostřednictvím rodiny a přátel.....	21
3.2.1 Rodina.....	23
3.2.2 Přátelé.....	25
3.3 Nejčastější místa seznámení partnerů.....	26
3.3.1 Škola.....	26
3.3.2 Zaměstnání.....	28
3.3.3 Bary a restaurace.....	29
3.4 Seznamování přes internet.....	29
3.4.1 Osobní inzeráty.....	30
3.4.2 Seznamovací webové stránky.....	31
3.4.3 Mobilní seznamovací aplikace.....	33
4 Partnerská spokojenost v závislosti na způsobu seznámení.....	39
4.1 Kvalita vztahu.....	39

4.2	Stabilita vztahu.....	40
5	Diskuse.....	43
	Závěr	47
	Seznam použité literatury	49
	Seznam obrázků.....	71

Úvod

V současné době existuje mnoho možností a způsobů, jakými se mohou potenciální partneři seznámit. Ne vždy však měli lidé tolik příležitostí k poznávání potenciálních partnerů. Od konce 20. století se tyto možnosti významně rozšířily, přičemž největší vzestup přinesly informační technologie. Hlavním cílem bakalářské práce je poskytnout přehled a kriticky zhodnotit způsoby seznamování partnerů, jejich proměnu v průběhu 20. a 21. století a dopad na partnerskou spokojenost. Tato práce je také věnována otázce, jak se způsoby seznamování liší v závislosti na typech partnerských vztahů. Dalším cílem této práce je představit párovací strategie, které vedou k celé řadě typů partnerských vztahů (např. přátelství s výhodami, vztah na jednu noc nebo manželství).

První část práce (Kapitola 1) představuje evoluční teorie a koncept párovacích strategií, které vedou k navazování dlouhodobých a krátkodobých vztahů. Nicméně je důležité si uvědomit, že dělení na krátkodobé a dlouhodobé vztahy je významně zjednodušující a slouží především pro výzkumné účely. Vztahy jsou konstituovány více faktory než pouhá časovost, a proto tento koncept dělení nepokrývá veškerou variabilitu partnerských vztahů. U člověka existuje mnoho typů partnerských vztahů, které mohou nabývat různých podob, od nezávazných sexuálních vztahů (jako je například vztah na jednu noc), až po vztahy vážné (jako je manželství). Nejčastěji zkoumané typy partnerských vztahů jsou představeny v další části práce (Kapitola 2). Pro možnost porovnávání mezi vztahy jsou uvedeny definice a základní rysy, které tyto vztahy charakterizují.

Partneři se seznamují a navazují vztahy různými způsoby a za různých okolností, které se v průběhu času proměňují. Stěžejní část práce (Kapitola 3) je proto věnována různým způsobům seznamování potenciálních partnerů. Z důvodu přiblížení problematiky je představen stručný historický přehled způsobů seznamování a vytváření partnerských vztahů ve 20. a 21. století, které probíhalo v souladu s vývojem společnosti. Následně jsou uvedeny nejčastější způsoby seznamování partnerů v současnosti, které jsou pro přehlednost rozděleny na offline a online formy, ačkoliv se tyto koncepty mohou vzájemně překrývat (např. online seznámení prostřednictvím přátel). Ukazuje se, že ve 20. století se lidé se svými partnery seznamovali především prostřednictvím rodiny a přátel a v prostředí školy, zaměstnání a barů. Tyto způsoby seznámení mohou následně vést k různým typům vztahů (např. na večírcích pod vlivem alkoholu vznikají především sexuálně nezávazné vztahy). Ačkoliv se tyto způsoby seznamování nadále uplatňují, seznamování se stejně jako mnoho různých jiných oblastí (např. média) přesunulo do online prostředí. Oblíbenými místy se

staly online seznamovací weby a především mobilní aplikace, které umožňují seznámit se s partnery mimo existující sociální vazby (rodina, přátelé). Na tuto problematiku je zaměřena poslední část této kapitoly, která přibližuje čtenáři seznamování v online prostoru, jeho historický vývoj přes inzeráty, seznamovací weby až po mobilní aplikace. Nedávná americká studie zabývající se vývojem způsobů vytváření párů ukazuje, že internet předčil přátele v roli hlavního zprostředkovatele (Rosenfeld et al., 2019). Tuto změnu nelze generalizovat na všechny populace, neboť způsoby seznámení a vytváření partnerských vztahů se liší nejen mezikulturně, ale i v rámci jedné populace (např. v závislosti na socio-ekonomickém statusu). Jedním ze zásadních faktorů, který predikuje možnost ovlivňování a zasahování členů rodiny do výběru partnera, je míra kolektivismu a individualismu ve společnosti.

Poslední část (Kapitola 4) je zaměřena na spokojenost partnerů ve vztahu v závislosti na online a offline způsobu seznámení. Existuje velké množství studií, které se zabývají způsoby seznamování, tato práce zjišťuje, zda má způsob seznámení vliv na kvalitu a stabilitu partnerského vztahu.

V závěru práce je diskutována efektivita seznamovacích webů a aplikací a zároveň je pojednáno o tom, zda měl nárůst online seznamování za následek posílení nebo oslabení tradičních způsobů seznamování. Dále jsou nastíněna úskalí dosavadních studií a navrženy směry, kudy by se mohl ubírat budoucí výzkum.

Součástí tvorby této bakalářské práce bylo provedení průzkumů různých informačních zdrojů s cílem zjistit, co již bylo o způsobech seznamování publikováno. K vyhledávání odborných studií byl především využit volně přístupný webový vyhledávač Scholar a pro nalezení konkrétních akademických článků repozitář Sci-hub. Následně byl proveden souhrn výsledků vybraných studií.

1 Párovací strategie

Párovací strategie jsou definované jako souhrn behaviorálních a kognitivních adaptací, které ovlivňují reprodukční úsilí jedince za účelem zvýšení reprodukčního úspěchu (Buss a Schmitt, 1993). Z pohledu evoluční psychologie mají tyto strategie vliv na způsob výběru partnera a také na úsilí, které následně do této volby či výchovy potomků jedinci investují (Buss a Schmitt, 1993; Gangestad a Simpson, 2000). Párovací strategie a taktiky jsou často nevědomé a jejich aktivace do velké míry závisí na konkrétních souvislostech a okolnostech, jako je např. poměr pohlaví, mate value¹ nebo kulturní normy (Buss a Schmitt, 1993).

Evoluční psychologové se shodují, že neexistuje žádná párovací strategie, která by byla ideální pro každého jednotlivce v jakékoli situaci. Párovací strategie jsou navíc variabilní a flexibilní, takže je jedinci mohou kombinovat (Buss a Schmitt, 2016). U člověka existují dvě hlavní teorie párovací strategie. První teorií je *Teorie pohlavních strategií* (Buss a Schmitt, 1993, 2016), která pracuje zejména s intersexuálními rozdíly, které vyplývají z asymetrie rodičovských investic. Druhou teorií je *Teorie strategického pluralismu* (Gangestad a Simpson, 2000), která zdůrazňuje intrasexuální rozdíly v párovacím chování pramenící z individuálních odlišností. Tyto dvě teorie se však nemusí nutně vylučovat, nýbrž se mohou vzájemně doplňovat nebo kombinovat (Bártová a Štěrbová, 2020).

1.1 Teorie asymetrických rodičovských investic

Rozdíly v párovacích strategiích jsou často vysvětlovány asymetrií v rodičovských investicích. Robert L. Trivers (1972) definoval rodičovské investice jako jakékoliv investice do potomka zvyšující šanci na jeho přežití, a tím i reprodukční úspěch rodičů. Vybíravější je to pohlaví, jehož investice do potomků jsou větší. V případě savců s vnitřním oplozením a většiny ostatních druhů je tímto pohlavím samice (Trivers, 1972).

U člověka je možné vidět tuto asymetrii v rodičovských investicích již na úrovni velikosti a počtu pohlavních buněk, neboť ženy vyprodukují za celý život přibližně 300-500 vajíček, která lze oplodnit, zatímco muž vyprodukuje během života mnohonásobně větší množství spermií (Macklon a Frauser, 1999). Minimální investice mužů do reprodukce

¹ Neboli pomyslná hodnota jedince na partnerském trhu, která je dána charakteristikami jedince a značí, jak je daný jedinec atraktivní a žádaný pro potenciální partnery. Hodnotu na partnerském trhu ovlivňuje mnoho proměnných, ať už fyzické či osobnostní charakteristiky nebo sociální a demografické faktory, jako je věk, zdroje nebo status (Fletcher, 2004).

spočívá pouze v poskytnutí spermatu, kdežto ženiny minimální investice zahrnují kromě těhotenství a porodu ještě většinou laktaci a péči o potomka (Buss, 2003; Trivers, 1972). Další asymetrii je možné nalézt v reprodukčním potenciálu, který se ženám nezvyšuje s každým dalším pohlavním stykem, jako je tomu u mužů, neboť v době, kdy je žena těhotná, již nemůže dojít k dalšímu oplodnění. Žena je z důvodu velkých investic do potomka omezená v počtu dalších potomků, zatímco muži kvůli nižším nezbytným investicím a vyššímu reprodukčnímu potenciálu mohou oplodnit větší počet partnerek (Bateman, 1948; Buss a Schmitt, 1993).

Pro člověka je ale charakteristické, že muži se kromě již zmíněných minimálních rodičovských investic do reprodukce (tj. oplodnění) často podílejí i na následné péči o potomka, která zahrnuje poskytování důležitých zdrojů, jako je finanční a sociální zajištění či ochrana matky a dítěte (Bjorklund a Shackelford, 1999). Muži nemohou investovat přímo podílením se na odnošení či kojení potomka, přesto je jejich péče velmi důležitá, neboť děti jsou poměrně dlouhou dobu po porodu zcela závislé na péči druhých (Bjorklund a Shackelford, 1999). Jinými slovy, bez péče jiných lidí (většinou rodičů) by nebyla žádná naděje na přežití potomků. Ti muži, kteří věnují svým potomkům více energie a zdrojů do péče, mívají také větší nároky na výběr partnerky, stejně tak to platí i pro ženy (Barrett et al., 2007).

Ačkoliv ženy mají nevýhodu ve vyšších minimálních nezbytných investicích do reprodukce, mohou si být naprosto jisté svým rodičovstvím. Oproti tomu muži si nemohou být stoprocentně jistí, že se jedná o jejich potomka. Důvodem nejistoty otcovství je vnitřní oplození ženy a s ním související ženina skrytá ovulace, kdy muži nemohou přímo zjistit aktuální plodnost partnerky (Buss a Schmitt, 1993). Mohla by tedy nastat situace, kdy muži budou investovat do dítěte cizího muže, což by z hlediska jejich fitness bylo ztrátou (Trivers, 1972). Vyšší investice do výběru partnerky a do vztahu mohou jistotu otcovství zvýšit. Ženy by vzhledem k vysokým investicím, reprodukci, omezenému počtu potomků a následné péči o potomky měly upřednostňovat geneticky kvalitní muže a/nebo ty, kteří se budou angažovat v péči a výchově o potomka. Tyto charakteristiky se však často prolínají (Trivers, 1972; Barrett et al., 2007).

Dřívější studie naznačují, že ženy provádějí komplexnější výběr partnera na základě více faktorů a charakteristik než muži (Sprecher et al., 1994; Draper a Harpending, 1988), zatímco muži na rozdíl od žen přikládají větší váhu vlastnostem spojeným s fyzickou atraktivitou (Sprecher et al., 1994; Waynforth a Dunbar, 1995). Obě pohlaví si však vybírají

partnera na základě komplexního zhodnocení více faktorů, jako je věk, dobré finanční zabezpečení, fyzická atraktivita, inteligence, vřelost a zdraví. Ačkoliv je partnerský výběr komplexní a multidimenzionální u obou pohlaví, recentní studie ukazují, že i když mezipohlavní rozdíly existují, nejsou tak markantní, jak se dříve předpokládalo (Walter et al., 2020). Největší rozdíl mezi muži a ženami při výběru partnera byl zaznamenán v preferencích pro věk, kdy se ukázalo, že muži preferují spíše mladší partnerky, kdežto ženy spíše starší partnery (Walter et al., 2020).

1.2 Teorie pohlavních strategií

Psychologové David M. Buss a David P. Schmitt (1993) navázali na Triversovu teorii, ze které vyplývá rozdílnost v párovacím chování mezi muži a ženami. *Teorii pohlavních strategií (Sexual Strategies Theory)* vysvětlují rozdíly ve vytváření partnerských preferencí a navazování dlouhodobých a krátkodobých vztahů u mužů a žen. Tato teorie je postavená na délce trvání partnerského vztahu a biologickém pohlaví jedince (Buss a Schmitt, 1993).

Podle autorů této teorie se v průběhu evoluce u lidí vyvinuly komplexní párovací strategie (Buss a Schmitt, 1993). V evoluční historii čelili muži a ženy odlišným selekčním tlakům a problémům spojeným s reprodukcí, a z toho důvodu se některé z těchto strategií mohou mezi pohlavími významně lišit, zatímco jiné jsou podobné (Buss a Schmitt, 1993). Autoři rozlišují dva typy párovacích strategií, které následně vedou k navazování krátkodobých a dlouhodobých vztahů. Dlouhodobou strategií je možné charakterizovat jako vytváření trvalých partnerských vztahů, závazkem vůči partnerovi nebo partnerce a společnou rodičovskou péčí a výchovou o potomka (Buss a Schmitt, 2016; Scelza, 2011). Krátkodobá párovací strategie mívá podobu nezávazného sexuálního vztahu a často zahrnuje známosti za účelem jednorázového sexuálního uspokojení. Krátkodobá strategie se dále vyznačuje absencí závazku a exkluzivity (Buss a Schmitt, 2016; Scelza, 2011).

Podle této teorie by měla být pro ženy z důvodů vysokých minimálních investic do reprodukce a následné péče o potomka výhodnější dlouhodobá strategie (Buss a Schmitt, 1993). Z dlouhodobého hlediska ženy upřednostňují takové muže, kteří mají přístup ke zdrojům a mají vlastnosti, které odkazují na schopnosti tyto zdroje získat (Buss, 1989). Pro ženy je důležité vybrat si partnera, který je ochotný tyto zdroje do ženy a případného potomka investovat, má předpoklady pro to být dobrým rodičem a zajistí ženě a jejím potomkům ochranu (Buss a Schmitt, 1993, 2018).

Autoři uvádí, že v případě navazování krátkodobých vztahů by ženy riskovaly, že veškeré náklady spojené s péčí a výchovou o potomka budou nést samy. Zároveň ty ženy, které by preferovaly krátkodobé strategie, by mohly riskovat svoji reputaci a vystavit se riziku promiskuitní reputace, která by jim mohla zkomplikovat výběr dlouhodobého partnera (Buss a Schmitt, 1993). Ženy, které často střídají sexuální partnery, jsou kvůli mužské nejistotě otcovství posuzovány jako nevyhovující dlouhodobé partnerky (Busche, et al., 2013). Pro ženy by podle teorie Busse a Schmitta (1993) měla být krátkodobá párovací strategie spíše nástrojem pro získání co nejlepšího dlouhodobého partnera. Tuto strategii mohou ženy využít v případě, že chtějí zjistit, zda je muž ochotný do samotné ženy a případného budoucího potomka investovat (Buss a Schmitt, 1993). Zároveň mohou tuto strategii „zvolit“ za účelem získání kvalitnějších genů pro své potomky a k zajištění okamžitých zdrojů a ochrany (Buss a Schmitt, 1993, 2016; Buss et al., 2017). Dále jim tato strategie může pomoci prověřit mužovy záměry, vlastnosti a případně vyměnit stávajícího partnera za vhodnějšího (Buss a Schmitt, 1993). V rámci krátkodobé strategie žen hraje velkou roli atraktivita mužů. Ženy jsou svolnější ke krátkodobým sexuálním vztahům, jako je například vztah na jednu noc s atraktivnějšími jedinci i přes to, že se může jednat o jedince, které dané ženy neznají (Kenrick et al., 1993).

Muži by se podle této teorie měli spíše zaměřovat na krátkodobou párovací strategii, a to z důvodu zvýšení reprodukčního úspěchu, kterého mohou dosáhnout skrze vyšší počet pohlavních styků s více ženami (Buss a Schmitt, 1993). Muži na rozdíl od žen touží po větším počtu sexuálních partnerů, vykazují vyšší motivaci k navázání krátkodobých nezávazných vztahů (např. vztah na jednu noc nebo přátelství s výhodami), ale zároveň se snaží minimalizovat náklady, rizika, investice a závazky (Buss a Schmitt, 1993, 2016; Gray et al., 2018). Muži vykazují tolerantnější postoje k příležitostnému sexuálnímu vztahu (Petersen & Hyde, 2010). Pro muže preferující tuto strategii je důležitá sexuálně přístupná partnerka, která bude ochotná s mužem navázat krátkodobý vztah (Buss a Schmitt, 1993). S krátkodobými párovacími strategiemi jsou u mužů spojeny nejen výhody, ale také nevýhody. Jedná se například o jeho pověst, neboť v případě dlouhodobé preference krátkodobé strategie může být tento faktor později při hledání dlouhodobé partnerky na obtíž. Další nevýhody spočívají kupříkladu v rozdrobení zdrojů nebo přenášení nemocí (Buss a Schmitt, 1993).

Ačkoliv mužům krátkodobá párovací strategie přináší reprodukční výhodu, autoři uvádí několik vysvětlení, proč se u mužů vyvinula i dlouhodobá párovací strategie. V

případě mužů je dlouhodobá strategie výhodná z důvodu získání monopolu na ženinu sexualitu (Buss a Schmitt, 1993). Muži kladou důraz na ženinu sexuální věrnost a tato strategie může pomoci mužům zmírnit rizika nejistoty otcovství a případnou výchovu cizího dítěte (Buss, 2003; Buss a Schmitt, 1993). Zároveň mohou mít muži díky této strategii prospěch ze zdrojů své partnerky a její rodiny (Buss a Schmitt, 1993). Z hlediska dlouhodobého vztahu muži upřednostňují ženy s dobrými rodičovskými schopnostmi a ty, které jsou ochotny se k tomuto vztahu zavázat (Buss a Schmitt, 1993). Muži také často předstírají zájem o dlouhodobý vztah, přestože chtějí dosáhnout pouze vztahu krátkodobého (Buss a Schmitt, 1993).

Teorie pohlavních strategií předpokládá, že obě pohlaví mohou uplatnit jak dlouhodobou, tak i krátkodobou párovací strategii, což je označováno pojmem smíšená párovací strategie. To, jakou strategii jedinec zvolí, je závislé na mnoha proměnných. Tato teorie je však velmi zjednodušená, neboť párování může být ovlivněno individuálními rozdíly, časovým kontextem, environmentálními podmínkami nebo sociálními faktory (Buss a Schmitt, 2016; Bártová a Štěrbová, 2020). Dále je potřeba zohlednit i jedincovu mate value, vliv rodičů na výběr partnera nebo kulturní normy, což autoři této teorie spíše opomíjí, přestože tyto faktory hrají v párovacích strategiích významnou roli (např. Buss a Shackelford, 2008; Bártová a Štěrbová, 2020).

1.3 Teorie strategického pluralismu

Teorie strategického pluralismu (Strategic Pluralism Theory) formulována Stevenem W. Gangestadem a Jeffrym A. Simpsonem (2000) se na rozdíl od teorie párovacích strategií zaměřuje na rozdíly v pohlavních strategiích v rámci stejného pohlaví. Zároveň skutečnost, zda je hlavní párovací strategií u žen dlouhodobá a u mužů krátkodobá, jak bylo řečeno v předchozí teorii, není možné dle autorů jednoznačně určit (Gangestad a Simpson, 2000). Podle autorů museli muži i ženy během lidské evoluční historie činit různé kompromisy při výběru partnera v závislosti na okolních podmínkách (Gangestad a Simpson, 2000). Jedinci analyzují zisky a ztráty (tzv. *cost-benefit analýzy*, Maynard a Smith, 1982) a na základě toho nevědomě posuzují, zda zvolí krátkodobou či dlouhodobou strategii podle toho, jak je za daných okolností výhodná.

Dle této teorie by měly ženy vzhledem k okolnostem dělat při výběru partnera „kompromis“ (tzv. *trade off*) mezi kvalitou mužských genů (tzv. *good genes*) a jeho

schopností a ochotou poskytovat zdroje partnerce a jejím budoucím potomkům (tzv. *good provider*; Gangestad a Simpson, 2000). Gangestad a Simpson (2000) předpokládají, že existuje jen málo jedinců, kteří by splňovali oba požadavky. O jedince, kteří disponují dobrými geny i schopností budoucí rodinu zajistit, je velký zájem, což také zvyšuje riziko ztráty partnera z důvodu vysoké konkurence u žen. Faktory, které mohou ovlivnit, jaký kompromis žena udělá, mohou být: 1) vlastnosti dané ženy, jako je například fyzická atraktivita, mate value, zdraví či věk; 2) přístup ke zdrojům – ženy nemusí být tolik závislé na zdrojích potenciálního partnera, pokud mají dostatek svých zdrojů či zdrojů rodiny; 3) faktory životního prostředí, ve kterém se žena nachází (stabilní prostředí s dostatečnými zdroji nebo naopak s vysokým výskytem patogenů; Gangestad a Simpson, 2000; Simpson et al., 2004). Pokud má žena dostatek vlastních zdrojů a má možnost navázat vztah s geneticky kvalitním mužem, mohla by pro ni být výhodnější krátkodobá strategie, kdy v rámci kompromisu „vymění“ rodičovské investice za dobré geny pro budoucí potomky (Gangestad a Simpson, 2000). Pokud žena žije v prostředí, kde je rodičovská péče pro přežití dětí klíčová, spíše upřednostní dlouhodobou strategii a muže s dobrými rodičovskými investicemi a schopnostmi (Gangestad a Simpson, 2000). Dodnes se u lidí objevují párovací strategie, které se rozvinuly v závislosti na různorodosti prostředí (Gangestad a Simpson, 2000).

Mužské párovací strategie byly dle této teorie ovlivněny nejen genetickou kvalitou daného muže, ale i chováním ženy (Gangestad a Simpson, 2000). Krátkodobá párovací strategie je výhodná především pro muže, kteří vykazují známky genetické kvality. Pro většinu mužů může krátkodobá párovací strategie vést k nulovému reprodukčnímu úspěchu, neboť není mnoho mužů, kteří by splňovali nároky žen pro krátkodobé vztahy. Z toho důvodu je pro ně výhodnější své úsilí přesunout do dlouhodobých strategií, ze kterých by mohli mít nějaký reprodukční úspěch, místo usilování o krátkodobé vztahy. Ti muži, kteří splňují nároky pro krátkodobé strategie, mohou mít vyšší šanci na reprodukci, ale podle teorie strategického pluralismu je pro většinu mužů nejvýhodnější uplatnit dlouhodobou strategii (Gangestad a Simpson, 2000; Simpson et al., 2004).

Muži i ženy činí kompromisy mezi výběrem partnera a rodičovskými investicemi, což následně ovlivňuje jejich párovací strategii. Tudíž obě pohlaví mohou uplatnit oba typy strategií, případně použít jejich kombinaci. To, jakou strategii jedinci zvolí, závisí na tom, co je pro ně v daném okamžiku nejvýhodnější (Durante et al., 2016; Gangestad a Simpson, 2000). Stejně jako u předchozí teorie si jedinci konkrétní strategie nevolí na vědomé úrovni,

nýbrž se jedná o nevědomé procesy. Ačkoliv tato teorie do jisté míry objasňuje rozmanitost v párování v rámci jednoho pohlaví, nevysvětluje, jak mohou další důležité proměnné, jako je například sociosexuální orientace, ovlivnit volbu partnera a jak tyto faktory pomáhají udržovat romantické vztahy (Bártová a Štěrbová, 2020).

Existují dvě základní párovací strategie, které se liší zejména v závislosti na délce trvání a míře závazku. Teorie párovacích strategií se zaměřuje zejména na pohlavní rozdíly v rámci párovací strategie, které vychází z Triversovy asymetrie rodičovských investic. Teorie strategického pluralismu se naopak zabývá rozdíly v rámci stejného pohlaví. Důležité je podotknout, že tyto výše zmíněné teorie nejsou v protikladu, nýbrž se mohou vzájemně doplňovat. Ve skutečnosti mohou krátkodobé strategie vést ke vztahům dlouhodobým a naopak, neboť původně zamýšlený krátkodobý sexuální vztah se může vyvinout ve vztah vážný, stejně tak jako plánovaný dlouhodobý vztah může skončit sexuálním poměrem. V závislosti na těchto strategiích se u člověka objevuje velké množství typů vztahů, které mohou nabývat různých podob od nezávazných sexuálních vztahů, až po vztahy vážné (Jonason et al., 2011). Párovací strategie probíhají na nevědomé úrovni a jsou ovlivněny nejen pohlavím, ale i dalšími charakteristikami, jako je věk, osobnost, mate value, sociosexuální orientace, vliv prostředí nebo kulturními faktory. To vše má za následek, že u člověka můžeme v párovacích strategiích nalézt velké rozdíly jak mezi pohlavími, tak v rámci jednoho pohlaví (Bártová a Štěrbová, 2020).

2 Typy partnerských vztahů

Existuje mnoho důvodů, proč lidé vyhledávají a setrvávají v partnerských vztazích. Například to může být z důvodu vyhýbání se osamělosti, sociálního tlaku, tlaku rodičů či úniku od rodiny nebo z důvodu peněžních zájmů, lásky, pobavení, sexuálních zájmů a výhod plynoucích z vysokého postavení (Semchenko et al., under review). V této práci jsou představeny nejvíce zastoupené typy vztahů v literatuře (např. Eastwick et al., 2018; Raine et al., 2010; Willoughby et al., 2012).

Ačkoliv u člověka nalezneme velké množství typů vztahů, pro výzkumné účely jsou nejčastěji děleny na vztahy krátkodobé a dlouhodobé (Buss, 2002; Buss, 1989; Christopher & Sprecher, 2000; Paul et al., 2000). Lidské vztahy mají velkou variabilitu v časovém trvání, mohou trvat několik minut nebo naopak celý život (Buss, 2002). Některé vztahy překračují tyto rámce definované z podstaty podle délky trvání. Vyskytují se případy, kdy někteří jedinci udržují kupříkladu léta trvajícím „přátelství s výhodami“ či jiný typ vztahu, který spadá do kategorie krátkodobých vztahů, naopak se najdou jedinci, jejichž původně zamýšlené dlouhodobé vztahy trvaly kratší dobu než ty krátkodobé (Bártová a Štěrbová, 2020). Napříč jednotlivými studiemi se časové vymezení trvání jednotlivých typů vztahů významně liší (Perrett et al., 2002). Rhodes et al. (2005) charakterizují krátkodobé vztahy jako ty, které trvají méně než jeden měsíc, zatímco dlouhodobé vztahy trvají déle než rok, dle jiných vědců (Lantagne & Furman, 2017) dlouhodobé vztahy musí trvat déle než dvaadvacet měsíců. Jiné výzkumy stanovují minimální délku trvání dlouhodobého vztahu kolem tří až šesti měsíců, přičemž důraz je často kladen spíše na perspektivu vztahu, závazek a pocit intimity k partnerovi (Eastwick et al., 2018; Fielder et al., 2013; Perrett et al., 2002). Autoři studií Stewarta et al. (2000) a Castra a Lopes (2010) také používají časový kontext ve spojení se závazkem. Krátkodobé vztahy popisují jako vztahy bez budoucí perspektivy a dlouhodobé jako ty, kde partneři zamýšlí navázat trvalý vztah či manželství (Stewart et al., 2000; Castro a Lopes, 2010). Proto jsou také v této práci krátkodobé vztahy charakterizovány jako sexuální vztahy bez závazku, zatímco dlouhodobé vztahy jako perspektivní do budoucna a s vyšším závazkem (např. Regan, et al., 2000).

Rozdělení vztahů na kategorie dlouhodobé a krátkodobé je však velmi zjednodušující, neboť vztahy jsou konstituovány více faktory, než je pouhá délka trvání. Důležitou roli mohou hrát například exkluzivita, vášeň, závazek či intimita (Waite a Joyner, 2004; McKeever, 2017; Buunk, 1980; Gao, 2001). Exkluzivita je charakteristická zejména pro dlouhodobé závazné vztahy a může být považována za důkaz, že jedinec naplno

investuje pouze do daného vztahu (Waite & Joyner, 2004; McKeever, 2017; Buunk, 1980). Intimitu lze charakterizovat jako pocit blízkosti a souznění, kterou si partneři mohou vyjadřovat vzájemnou empatií, zájmem o druhého a podporou (Jonason et al., 2011). Jedná se spíše o emoční složku, kdežto vášeň zahrnuje zejména fyzickou přitažlivost a souvisí především se sexuálními potřebami a psychofyzilogickým vzrušením (Sternberg, 1986). Míra závazku ukazuje, nakolik jsou partneři ochotni do daného vztahu investovat. Závazek je také považován za rozhodnutí setrvat ve vztahu, nadále vztah rozvíjet a plánovat společnou budoucnost (Gao, 2001). Závazek má tři složky, a to psychickou vazbu, dlouhodobou orientaci a záměr přetrvávat ve vztahu (Arriaga & Agnew, 2001). Výše zmíněné faktory se vzájemně překrývají a v závislosti na těchto faktorech rozlišujeme různé typy vztahů, od vztahu na jednu noc až po vztahy vážné (Jonason et al., 2011).

2.1 Dlouhodobé vztahy

Dlouhodobý vztah je možné definovat jako vztah mezi dvěma jedinci, kteří vůči sobě projevují city, intimitu, vzájemné pochopení a porozumění. Partneři se navzájem znají, pečují o sebe, mají k sobě důvěru a je mezi nimi závazek (Raine et al., 2010). Za dlouhodobý vztah je dle Stewarta et al., (2000) považován takový vztah, ve kterém partneři plánují společnou budoucnost a považují jej za vážný a perspektivní. V dlouhodobém vztahu partneři uvažují o společném bydlení, svatbě či dětech (Perrett et al., 2002).

Dlouhodobý vztah bývá taktéž označován jako romantický, neboť je podle autorů založený na romantické lásce (Perrett et al., 2002; Smiler, 2011). Ne všechny dlouhodobé vztahy jsou však postaveny na romantické lásce, může se jednat „pouze“ o závazek (Sternberg, 1986). Buss (2002) jako první použil termín *long-term committed mating* pro označení závazku jakožto důležitého aspektu ve vztahu ve srovnání s jinými charakteristikami, jako je například exkluzivita.

Eastwick et al. (2018) uvádí, že dlouhodobé vztahy v západních společnostech jsou charakteristické nejen očekáváním společné budoucnosti, ale i monogamií, emoční intimitou a emoční a sexuální exkluzivitou. V dlouhodobých vztazích také hraje roli sexuální atraktivita, sex je však považován za projev lásky, závazku a exkluzivity. Raine et al. (2010) uvádí, že jedinci, kteří navázali dlouhodobý závazný vztah, očekávají, že jejich vztah bude pokračovat i při absenci sexuálního kontaktu, jelikož je tento vztah postaven na emoční

blízkosti a důvěře. Níže jsou představeny nejčastěji pojednávané typy dlouhodobých vztahů, které jsou řazeny podle míry závazku, od nejvíce závazných po nejméně.

2.1.1 Manželství

Manželství v západních společnostech je možné definovat jako stálou a formální společenskou instituci mezi mužem a ženou žijícími ve výlučné monogamii (Beaujoan et al., 2011). V těchto společnostech je manželství legální a společensky uznávaný svazek, ve kterém partneři dělají veškerá rozhodnutí sami, nezávisle na právním souhlasu jiné osoby a účasti rodiny (Apostolou, 2007b, 2010a). Tento typ vztahu může, ale nemusí zahrnovat lásku a žárlivé chování (Conley et al., 2017). Lidé uzavírají manželství nejen z lásky, ale i z racionálních důvodů. Pro manželství je však charakteristická sexuální a emoční exkluzivita, emoční intimita a neskrývání vztahu před rodinou a společností (Semchenko, et al., under review).

Manželství pozitivně ovlivňuje psychické i fyzické zdraví obou partnerů, činí jejich život smysluplným a přispívá k jejich celkovému well-beingu (Hawkins & Booth, 2005). Výzkum (Lucas & Clark, 2006) naznačuje, že lidé žijící v manželství jsou dlouhodobě šťastnější než ti, kteří jsou sami. Tato tvrzení se však vztahují pouze na šťastně sezdané jedince. Na druhou stranu, se zvyšující se délkou manželství vykazují ženy menší spokojenost ve vztahu, což může být způsobeno například tím, že na ženu připadá starost o rodinu a domácnost, pocity uvěznění a nedostatek realizace. Naopak u mužů spokojenost s trváním vztahu vzrůstá (Peleg, 2008).

Ačkoliv je manželství definováno jako dlouhodobý vztah, kvůli zvyšující se rozvodovosti se setkáváme i s manželstvími, která trvají pouze několik měsíců (Buss a Schmitt, 1993). Odchod z manželství je pro jedince v porovnání s méně závaznými vztahy složitější, neboť oficiálnost a samotná instituce manželství je vnímána jako překážka při rozhodování o ukončení vztahu. Tento fakt může být i jedním z důvodů, kvůli kterému lidé nevstupují do manželství (Kurdek & Schmitt, 1986).

2.1.2 Domluvené manželství

Príslušnost k individualistické či kolektivistické kultuře a určité aspekty těchto kultur mohou výrazně ovlivnit párové chování jedinců. Příkladem může být vliv rodičů na toto chování, kdy jejich působení může zásadním způsobem ovlivnit způsob výběru partnera (Buunk et al., 2010). Domluvená manželství se od ostatních typů vztahu liší mírou zapojení rodiny v hledání partnera rodiči (Apostolou, 2007).

Domluvené manželství je typ manželství, ve kterém je partner vybírán třetí stranou, ve většině případů se jedná o rodiče (Apostolou, 2007). Podle míry podílu rozhodování může mít domluvený sňatek několik forem (Apostolou, 2007). Je zde možnost, kdy si manželé sami vybírají své partnery a spolu s rodinou se aktivně účastní celého procesu. Ačkoliv zde existuje určitá svoboda výběru, samotný výběr partnera musí být schválen rodiči (Apostolou, 2007). Další formou domluveného manželství je sňatek, který organizuje blízký příbuzný, jedinec má však právo s výběrem partnera nesouhlasit. K udělení konečného rozhodnutí jim může pomoci právní systém, jelikož k uzavření manželství bývá leckdy nutný alespoň podpis manželů (Apostolou, 2007). I zde nalezneme určitou formu svobody, což však neplatí v dalším případě, kdy domluvení sňatku připravují pouze rodiče a samotný jedinec nemá žádnou možnost jejich rozhodnutí ovlivnit či do něj zasáhnout (Lalonde & Lee, 2006). Stejně tak jejich souhlas není po právní stránce požadovaný ani nutný (Apostolou, 2007).

Tento typ vztahu zahrnuje emocionální intimitu, jako je důvěra a podpora, avšak nemusí být postaven na romantické lásce (Williams et al., 1979). Dále je pro domluvené manželství charakteristické schválení partnera rodinou, sexuální a emoční exkluzivita a otevřenost v rodině (Semchenko et al., under review).

2.1.3 Kohabitace

Kohabitace neboli nesezdané soužití je typ soužití mezi dvěma jedinci, jejichž vztah má všechny aspekty dlouhodobého vztahu, ale tito jedinci nejsou v manželství (Manning and Smock, 2002). Tento typ vztahu je oblíbený zejména mezi mladými lidmi, kteří nejsou připraveni vstoupit do manželství a odsouvají jej stále do pozdějšího věku (Miller, 2015). Dle Seltzera (2000) je možné partnery sdílející dlouhodobě jednu domácnost dělit podle toho, zda chtějí, nebo nechtějí vstoupit do manželství. Pouze malé procento partnerů zůstává v nesezdaném soužití po celý život, malá část jedinců setrvává v tomto typu vztahu víc než pět let, průměrná doba činí dva roky (Seltzer, 2000). Většina párů, které spolu sdílejí domácnost však očekává, že v průběhu času vstoupí do manželství (Manning and Smock, 2002). Společné soužití v jedné domácnosti je stále více uznáváno jako důležitá fáze ve vztahu a vážné vyjádření závazku (Smock, 2000).

Ačkoliv partneři žijící v jedné domácnosti očekávají sexuální exkluzivitu, pro tento typ vztahu je ovšem sexuální exkluzivita méně pravděpodobná, než je tomu například v manželství (Forste & Tanfer, 1996; Laumann et al., 1994). Ve srovnání s manželstvím, nesezdané soužití obvykle zahrnuje méně emocionálních a finančních závazků, je spojováno s vyšší mírou odloučení partnerů a nižší úrovní investic (Beaujoan et al., 2011; Laumann et

al., 1994). Jedinci pocítují větší volnost, která souvisí s potřebou trávit určité množství času odděleně, tudíž je zde patrná vyšší nezávislost na partnerovi než v manželství. Ačkoliv nesezdané soužití přináší pro partnery jisté výhody, míra vzájemné lásky a pocitu jistoty je menší ve srovnání s manželstvím (Hsueh et al., 2009).

Přechod z nesezdaného soužití do manželství souvisí se spokojeností, kvalitou vztahu a touhou po stabilitě, se kterou je manželství spojeno silněji než kohabitace (Seltzer, 2000). Základem instituce manželství je společensko-právní smlouva, která právně zavazuje partnery k celoživotnímu závazku, kdežto kohabitace s sebou nese žádný výslovný závazek zůstat s partnerem dlouhodobě (Brines & Joyner, 1999). Studie (Lichter et al., 2004) ukázala, že partneři žijící v nesezdaném soužití, mají jasněji vyřčená pravidla ohledně fungování domácnosti, rozdělení financí a množství společně stráveného času, než je to u párů v manželství. Kohabitující páry jsou většinou ekonomicky méně stabilní v porovnání s manželstvím (Seltzer, 2000). Tato forma soužití může být pro některé jedince vnímána jako jakýsi "průzkum", zda budou partneři schopni fungovat ve společné domácnosti, zároveň testují vzájemnou kompatibilitu a posilují vzájemnou citovou vazbu (Lichter, et al., 2004; Oppenheimer, 1988).

2.1.4 Chození

Do kategorie dlouhodobých vztahů spadá také chození, protože i v tomto typu vztahu je důležitá perspektiva. Chození je charakterizováno očekáváním sdílené budoucnosti, oba partneři plánují společné aktivity a zároveň do velké míry vyhledávají svou společnost (Feinstein et al., 2018).

Jedinci, kteří jsou v tomto typu vztahu, se vzájemně vyznačují emoční intimitou, sexuální a emoční exkluzivitou a prací na společné budoucnosti (Grello et al., 2006). Chození však nemusí zahrnovat sexuální intimitu (Semchenko et al., under review). Partneři nemají tendenci skrývat svůj vztah před okolím a součástí vztahu bývá chování, které poukazuje na emocionální zapojení, jako je líbání nebo objímání. U partnerů, kteří jsou v tomto typu vztahu, je velmi pravděpodobné, že se dohodnou na monogamním vztahu (např. Grello et al., 2006).

2.2 Krátkodobé vztahy

Krátkodobý vztah je Perrettem et al. (2002) popisován jako nezávazný sexuální vztah, který je založen na sexuální touze, není perspektivní do budoucna a nemá dlouhé trvání. Většinou

se jedná o jednorázové sexuální uspokojení či mimopartnerský vztah (Perrett et al., 2002). K sexuálnímu styku mnohdy dochází za účelem pobavení a neslouží k budování intimity, jako je tomu u dlouhodobých vztahů (Bogle, 2008).

Níže popsané krátkodobé vztahy jsou většinou vymezené pravidly (Claxton & van Dulmen, 2013). Na těchto pravidlech se mohou partneři explicitně domluvit, většinou se však jedná o nevyřčená pravidla, se kterými jedinci do vztahu vstupují. Příkladem může být dodržování monogamie. U krátkodobých vztahů je menší pravděpodobnost, že budou dané vztahy monogamní (Wentland a Reissig, 2018). Výzkum ukázal, že diskuze o monogamii je důležitá především v případě přátelství s výhodami, neboť tento typ vztahu je založen nejen na fyzické a sexuální atraktivitě, ale zároveň na rozdíl od níže popsaných typů vztahů zahrnuje i emoční komponentu (Sprecher & Regan, 2002; Wentland a Reissig, 2018). V ostatních dále uvedených typech vztahů diskuze týkající se monogamie chybí (Wentland a Reissig, 2018).

Dále se ukazuje, že jedinci provozující nezávazné sexuální vztahy se vyznačují menším porozuměním vůči sexuálnímu partnerovi. Pro tyto vztahy je zásadní spíše fyzická přitažlivost a vzájemná sexuální kompatibilita, nežli podobnost v zájmech, hodnotách a vlastnostech které jsou důležité pro budování dlouhodobých vztahů (Raine et al., 2010). Krátkodobé vztahy nejsou obecně charakteristické závazkem, sexuální a emoční exkluzivitou, důvěrou a emoční blízkostí (Vojt, 2020). Předložená práce níže představuje v literatuře nejčastěji zastoupené typy krátkodobých vztahů (např. Claxton & van Dulmen, 2013; Lehmler, VanderDrift, & Kelly, 2011), které jsou řazeny podle míry závazku od nejvíce závazných po nejméně.

2.2.1 Přátelství s výhodami

Vztah přátelství s výhodami (*friends with benefits*) lze charakterizovat jako udržování přátelského vztahu mezi jedinci, kteří jsou si emocionálně i sexuálně blízcí a kteří spolu provozují sexuální aktivity, ke kterým ale nemusí docházet při každém shledání (Wentland a Reissig, 2018). Jedinci vstupují do tohoto typu vztahu zejména z důvodu touhy po fyzické intimitě či emocionálním spojení s důvěrným člověkem, aniž by mezi partnery došlo ke vzniku dlouhodobého vztahu (Furman & Shaffer, 2011). Přátelství s výhodami navazují jedinci, kteří byli nejdříve přáteli a až později přidali sexuální aktivity do svého vztahu, stejně tak jako jedinci, kteří se nejdříve seznámili za účelem sexuálního poměru a přátelství se u nich vyvinulo až později (Owen et al., 2013; Mongeau et al., 2013).

Účastníci kvalitativní studie Bissona et al. (2009) uvedli, že největší výhodou přátelství s výhodami je mít sexuální vztah s člověkem, ke kterému pociťují důvěru, ale zároveň se vyhnou emocionálnímu závazku. Z tohoto důvodu je tento typ vztahu pro ženy přijatelnější než vztah na jednu noc nebo jiné formy krátkodobých vztahů, neboť se nejedná o zcela standardní příležitostný vztah, který je založený čistě na sexuální touze (Sprecher & Regan, 2002). Přátelství, které v tomto typu vztahu ženy pociťují, stejně tak jako určitou míru stability, důvěry a závazku, je pro ně velmi důležité (Lyons et al., 2014; Furman & Shaffer, 2011). Přátelství s výhodami obnáší určitá rizika, nejvíce obávanou situací, která by mohla mezi přáteli s výhodami nastat, je vytvoření romantických pocitů u jednoho partnera z páru. Proto je především v tomto vztahu velmi důležité stanovení si pravidel (Sprecher & Regan, 2002).

Přátelství s výhodami je specifický typ vztahu, který je kombinací psychické intimity přátelství a sexuální intimity romantického vztahu (Hughes et al., 2005; Mongeau et al., 2013; Bisson et al., 2009). Mezi další vzájemné charakteristiky patří například vzájemná závislost, důvěra, potěšení ze společnosti druhého, zapojení se do společných aktivit a vzájemné přijetí (Sprecher a Regan, 2002). Vztah přátelství s výhodami však nezahrnuje touhu po exkluzivitě, jako je tomu například při chození (Bisson et al., 2009).

2.2.2 Sex na zavolanou

Tímto termínem je označován vztah, při kterém se jedinci kontaktují pouze za účelem sexuální aktivity (Wentland a Reissing, 2018). Na tento typ vztahu má velký vliv vzestup technologií, jako jsou mobilní telefony, počítače či internet, neboť usnadňují proces vzájemné komunikace (McKenna et al., 2002). Sex na zavolanou (*booty call*) probíhá způsobem, že daný jedinec kontaktuje druhého jedince s úmyslem mít s ním sexuální poměr v několika následujících hodinách (Wentland a Reissing, 2018). Dotyční jedinci se navzájem znají a stýkají se pouze za účelem uspokojení sexuálních potřeb, ke kterým může ale nemusí docházet pravidelně, bez jakýchkoliv hlubších emocí (Collins & Horn, 2018). Některé studie uvádí, že při sexu na zavolanou je jedna osoba obvykle pod vlivem alkoholu či drog (Wentland a Reissing, 2018), jiné studie tento fakt nepotvrzují, ale uvádí, že to může být specifickým aspektem severoamerické kultury (Semchenko et al., under review).

Ačkoliv většina výzkumníků tento typ vztahu zařazuje do kategorie krátkodobých vztahů, Jonason et al. (2011) řadí tento typ vztahu na pomezí krátkodobých a dlouhodobých vztahů. Autoři uvádí, že sex na zavolanou má prvky spíše charakteristické pro krátkodobé vztahy – tento typ vztahu je sexuální povahy, vysokou roli zde hraje fyzická přitažlivost a

mezi účastníky chybí závazek. Důvodem, proč jej Jonason et al. (2009) striktně nezařazuje do této kategorie je, že i když je jedincův primární záměr sexuální interakce, ukazuje se, že jedinec může toužit navázat dlouhodobý vztah s daným partnerem (Jonason et al., 2009). Dalším důvodem, proč se řadí na rozhraní těchto kategorií, je to, že součástí vztahu mohou být jisté prvky emocionální vazby, jako je například líbání nebo držení za ruce. Neočekává se však, že by toto chování bylo demonstrováno na veřejnosti. Emocionální chování se objevuje ve vztahu, ve kterém partneři usilují o závazek nebo se ve vztahu angažují, jako je tomu u vážného chození, a proto by měly být tyto prvky chování u těchto vztahů nižší, než u romantických dlouhodobých (Grello et al., 2006).

2.2.3 Vztah na jednu noc

Vztah na jednu noc (*one night stand*) lze definovat jako jednorázový sex mezi dvěma jedinci, kteří se neznají vůbec nebo jen krátce (García, Soriano & Arriaza, 2014). K příležitostem takových setkání dochází zejména při společenských událostech, jako je například večírek. Sexuální aktivita není předem plánovaná, jedná se o jednorázovou záležitost, ke které mnohdy dochází pod vlivem alkoholu či drog (Wentland a Reissig, 2018). Pro tento typ vztahu není typická sexuální ani emoční exkluzivita a mezi účastníky chybí emoční vazba a podpora (Jonason et al., 2011). Ačkoliv se neočekává, že by se daní jedinci opět setkali, tato situace však může nastat (Wentland a Reissig, 2018; García, Soriano & Arriaza, 2014).

Jonason et al. (2011) zjistili, že hlavní rozdíl mezi vztahem na jednu noc a sexem na zavalanou spočívá v délce trvání vztahu. Vztah na jednu noc je jednorázovou záležitostí, zatímco k sexu na zavalanou dochází opakovaně, což jednotlivcům poskytuje více času na prozkoumání sexuálních zájmů partnerů (Jonason et al., 2011). V případě sexu na jednu noc se jedná o okamžité sexuální uspokojení a jelikož je tato sexuální interakce jednorázová, pravděpodobně při ní nedochází k experimentování mezi partnery (Fisher & Byrne, 1978).

2.2.4 Hook-ups

Hook-ups označuje sexuální chování bez závazku, ke kterému dochází čistě kvůli fyzickému uspokojení, aniž by jeden z partnerů očekával prohloubení vzájemného vztahu (Glenn a Marquardt, 2001). Hlavním důvodem, proč jedinci tento typ vztahu vyhledávají, je dočasná touha a vášně, která je motivovaná uspokojením sexuálních potřeb, přičemž většinou se jedná o cizí osoby nebo jedince, kteří se částečně znají (Paul et al., 2000; Epstein, et al., 2009). Jiné studie poukázaly na to, že motivací pro navázání tohoto typu vztahu je nejen zábava, ale zároveň naděje na vytvoření romantického vztahu, který se vyznačuje závazkem,

důvěrou a péčí o druhého jedince. Toto chování je však striktně proti pravidlům, neboť zde je zásada, že z hook-ups by dlouhodobý vztah vzniknout neměl (Vojt, 2020; Olmstead, 2020; Weitbrecht & Whitton, 2020). Lewis et al. (2012) hook-ups popisují jako jednorázovou nebo občasnou sexuální aktivitu, která se odehrává mezi jedinci, kteří nejsou v romantickém nebo závazném vztahu.

Termín „hook-ups“ je používán od 80. let a je spojován zejména s vysokoškoláky na univerzitních kampusech ve Spojených státech amerických (Bogle 2008). Tato proměna mezilidských vztahů vedla ve Spojených státech k tzv. *hook-ups kultuře*, která samovolně vznikla ve studentském prostředí univerzitních kampusů, neboť ty jsou relativně uzavřené před okolním světem, je zde velké množství potenciálních partnerů či partnerek, tudíž je zde možné volně experimentovat se sexuálním chováním (Bogle 2007; Bogle 2008). Tento typ vztahu se však může odehrávat i mimo univerzitní prostředí, například v prostředí barů či večírků a bývá spojován s konzumací alkoholu, neboť takové akce jsou příležitostí k jednorázovému pohlavnímu styku (Wentland & Reissing, 2014; Bogle, 2008; Epstein et al., 2009). Na základě výzkumu se ukazuje, že tento typ vztahu může negativně ovlivnit psychickou pohodu jedince a zejména u mladších žen bývá toto sexuální chování spojováno s depresemi (Grello et al., 2006). Ženy vykazují depresivní chování především tehdy, pokud je motivem zapojení se do vztahu potěšení partnera nebo získání popularity (Townsend, Jonason, & Wasserman, 2019).

Existuje celá škála typů vztahů. Ačkoliv výzkumy pro svou potřebu partnerské vztahy kategorizují, je nutno dodat, že takovéto dělení je především umělým konstruktem, který ne zcela odpovídá realitě. Reálné vztahy se ve skutečnosti vzájemně prolínají a překrývají, mohou být na rozhraní více definic. Kupříkladu jako tzv. hook-ups jsou označeny typy vztahů i mezi jedinci, kteří se částečným způsobem znají, k sexuálním aktivitám mezi nimi opakovaně nedochází a emocionální romantický vztah by mezi nimi z principu vzniknout neměl. Může se však stát, že například v univerzitním prostředí, kde se lidé opakovaně potkávají, se z hook-ups může vyvinout přátelství s výhodami a následně i romantický závazný vztah (Rhoades a Stanley, 2014). Další kapitola bude pojednávat o způsobech seznamování.

3 Způsoby seznamování

Partneři se seznamují a navazují vztahy různými způsoby a za různých okolností, což může následně vést k různým typům vztahů (např. seznámením prostřednictvím rodiny vznikají především dlouhodobé romantické vztahy). Způsoby seznamování se proměňují v závislosti na vývoji společnosti, přičemž největší vliv na proměnu způsobu seznamování partnerů přinesl technologický vývoj a internetové propojení světa (Rosenfeld et al., 2019).

3.1 Stručný přehled vývoje seznamování

Způsob seznamování a vytváření partnerských vztahů se v průběhu několika staletí změnil. Tato změna probíhala v souladu s vývojem společnosti. Níže je představen stručný přehled vývoje seznamování partnerů v západních společnostech, především ve Spojených státech.

Pro 19. století byly v západních společnostech charakteristické námluvy, které se odehrávaly v soukromí domova a byly typické intenzivním zapojením rodičů, přísnou kontrolou a dohledem rodiny (Godbeer, 2004). Jedinci se ve Spojených státech seznamovali s potenciálními partnery prostřednictvím dvoření, kdy muži navštěvovali ženy v jejich domovech (Bogle, 2008). Postupem času se tento způsob seznamování stával méně častým a ve 20. letech 20. století byly námluvy nahrazeny chozením, které se stalo součástí partnerského vztahu. Společné aktivity se přesunuly ze soukromí domova do veřejné sféry (Bailey, 1989). Mladí dospělí nebyli natolik kontrolováni rodiči a bylo pouze jejich volbou, jakého partnera si zvolí, což bylo umožněno především díky vzdálenosti od domova a anonymitě prostředí (Cherlin, 2009; Laumann et al., 1994). Tato individuální svoboda ve výběru partnera a minimální kontrola rodičů však není kulturně univerzální (Bailey, 1989; Rosenfeld, 2008).

Tento nový způsob námluv byl umožněn díky technologickým inovacím. V souvislosti s rozvojem automobilového a zábavního průmyslu došlo k novým možnostem seznámení, páry mohly navštívit kino, divadlo či taneční sály (Bailey, 1989). Tyto snadno dostupné alternativy umožnily partnerům seznámit se na různých místech a vymanit se z dohledu své rodiny. Technologický a ekonomický vývoj v první polovině 20. století učinil z peněz jednu ze součástí romantických schůzek (Illouz, 1997). Setkávání mužů se ženami se stávalo určitou formou zábavy, neboť muži zvali ženy do divadla, restauračních zařízení, na společenské večírky a na jiné druhy zábavy a při těchto příležitostech docházelo k sexuálním interakcím, které byly dříve charakteristické pro pozdější fázi námluv (Bailey, 1989).

Do počátku 60. let 20. století bylo manželství jediným legitimním svazkem a možností pro založení rodiny (Cherlin, 2009). Pro ženy v západních společnostech to byl zároveň jediný přijatelný začátek sexuálního života. Partneri se nejčastěji seznamovali při veřejných tancích nebo na pracovišti, po jistou dobu se vzájemně dvořili (aniž by spolu žili), a poté uzavřeli sňatek (Cherlin, 2009). Sexuální styk byl před manželstvím odsuzován, k tajným sexuálním poměrům však mnohdy docházelo i dříve. Legalizace potratů a snadná dostupnost antikoncepce ve druhé polovině 20. století nakonec osvobodila ženy od obav dříve spojených se sexem (např. těhotenství, smrt při porodu; Hekma & Giami, 2014). Od konce 60. let se manželství stalo otázkou osobní volby. Předmanželské soužití neboli kohabitanace a neformální vztahy se staly běžnou součástí partnerství (Cherlin, 2009). Delší čas strávený studiem, možnost žen pracovat, jejich ekonomická nezávislost a emancipace vedla ke zvýšení průměrného věku při prvním vstupu do manželství (Bailey, 1989).

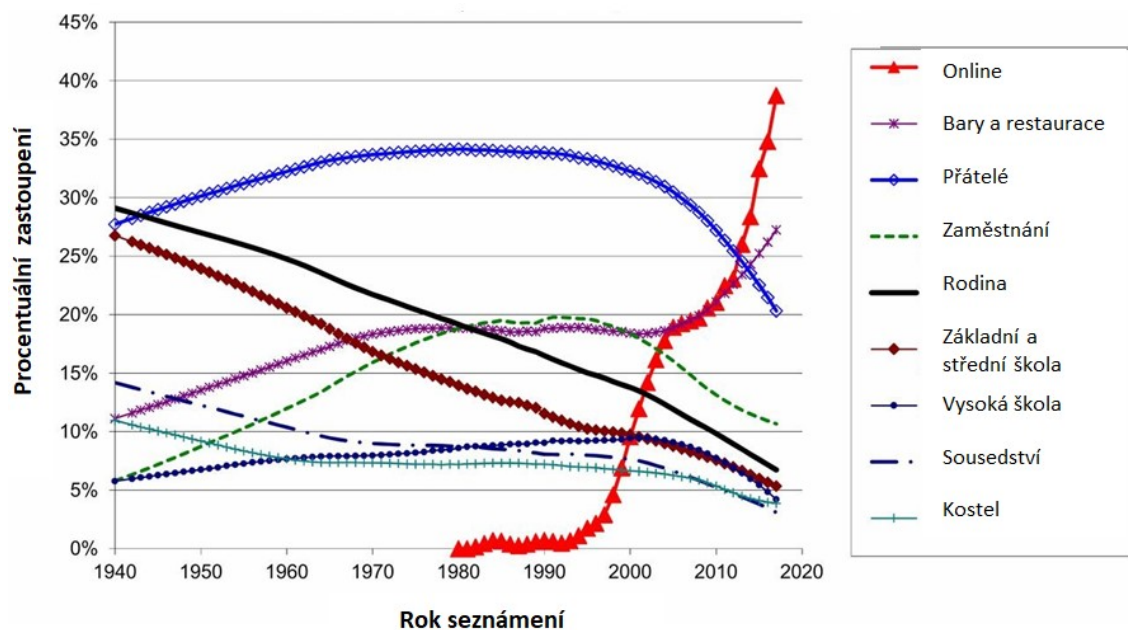
Rozvolnění společenských vztahů v západních společnostech přispělo ke vzniku sexuální revoluce (Bailey, 1989). Ačkoliv není známo, kdy přesně došlo ke vzniku nezávazných vztahů, vědci zaznamenali souvislost s 60.–80. léty 20. století, neboť v této době se postoje a sexuální normy ve Spojených státech dramaticky posunuly (Heldman & Wade, 2010). Do počátku 20. století bylo běžné scházení menšího počtu lidí, kteří tvořili “komornější“ setkání, později tato setkání nahradila “párty“ atmosféra, kde se začaly scházet větší skupiny lidí (Bogle, 2008). K nezávazným vztahům docházelo na těchto večírcích, kde jedinci zkoušeli různé způsoby sexuálních interakcí a aktivit (Maticka-Tyndale et al., 1998). Míra těchto nezávazných vztahů v průběhu času narůstala a pravděpodobně v 90. letech 20. století došlo ke vzniku hook-ups kultury (Heldman & Wade, 2010).

Po sexuální revoluci byl dalším zásadním milníkem, který významně ovlivnil způsob seznamování, nástup moderních technologií (David & Cambre, 2016). V letech 1994 a 1995 byly představeny první webové prohlížeče a zároveň byly spuštěny první online seznamovací inzeráty, které vytvořily nové prostředí pro seznámení (Rosenfeld et al., 2019). Online seznamování umožňuje seznámit se s partnery, kteří nejsou pouze ve fyzické blízkosti, ale i mimo jejich existující sociální a rodinné vazby (Barraket & Henry-Waring, 2008). Tyto vazby tedy nadále nemají tak výrazný vliv na formování moderních romantických vztahů, což jedincům umožňuje větší flexibilitu ve způsobu vytváření vztahů (Bailey, 1989; Rosenfeld, 2008). Mnoho párů se seznámí dlouhou dobu předtím, než se mezi nimi rozvine intimní vztah (například ve školním prostředí nebo prostřednictvím rodinných vazeb). Jindy je proces hledání partnera účelnější. Online seznamování umožňuje jedincům

nalézt a navázat různé typy vztahů, od sexuálních vztahů po dlouhodobé (Rosenfeld a Thomas, 2012).

Pro svobodné jedince, kteří chtějí vstoupit do romantického vztahu, existuje dnes mnohem více příležitostí k nalezení partnera. Lidé se ve 20. století seznamovali s partnery především prostřednictvím přátel, rodiny a každodenních činností (škola, práce) (Laumann, et al., 1994). Tyto běžné způsoby seznámení stále existují (Sassler & Miller, 2015), ale oblíbeným místem se stal také internet (Rosenfeld & Thomas, 2012; Rosenfeld et al., 2019; Smith & Duggan, 2013). V grafu na obrázku 1 je zobrazen vývoj způsobů seznamování od roku 1940 do roku 2017. Z nedávné americké studie je tedy zřejmé, že internet předčil přátele v roli hlavního zprostředkovatele seznámení (Rosenfeld et al., 2019).

Obrázek 1: Způsoby seznamování partnerů a jejich proměna v čase. Přeloženo z Rosenfeld, Thomas, Hausen, 2019, str. 3

3.2 Seznamování prostřednictvím rodiny a přátel

Seznámení zprostředkované rodinou a přáteli je považováno za jeden z nejvhodnějších způsobů, jak navázat partnerský vztah (Rosenfeld et al., 2019). Seznámení skrze tyto vazby je výhodné především z důvodu tzv. „předvýběru“ partnera. Tato možnost přináší určitou záruku, že by si daní partneři mohli rozumět, neboť rodina a přátelé jsou si velmi dobře vědomi charakterových vlastností daného jedince a jsou schopni posoudit, jaký partner se k

němu povahově nejlépe hodí (Rosenfeld a Thomas, 2012). Pokud se dva lidé seznámí prostřednictvím třetí strany, předpokládá to tedy jistou kompatibilitu partnerů, existenci vazby a větší důvěry, než by tomu bylo při náhodném seznámení (Bott, 1957).

Většina výzkumů zabývajících se studiem vlivu rodiny a přátel na vývoj vztahů je postavena na předpokladu, že sociální podpora nebo souhlas blízkých jedinců s výběrem partnera pozitivně ovlivňuje romantický vztah a také zvyšuje míru jeho kvality, stability, spokojenosti a závazku (Lewis, 1973; Parks et al., 1983). Existuje několik teorií a principů, které tato tvrzení podporují. Jedním z nich je tzv. *princip spojení (the principle of transitivity)*, který předpokládá, že pokud má osoba A pozitivní vztah k osobě B a osoba B má pozitivní vztah k osobě C, pak bude mít osoba A pozitivní vztah k osobě C (Granovetter, 1973). Podle této teorie jsou tranzitivní vztahy relativně stabilní a partneři jsou ve vztahu spokojení, zatímco v případě netranzitivních vztahů partneři vykazují nižší míru spokojenosti (e.g., Parks, Stan, & Eggert, 1983). Dále je zde tzv. *perspektiva sociálních interakcí (social interactionist perspective)*, podle které se jedinci párují v závislosti na interpretaci těchto sociálních interakcí (Lewis, 1973). Pokud tedy mnoho lidí z okolí vnímá, že se daní jedinci “k sobě hodí“ a podle toho k nim také přistupují, pak se jako pár pravděpodobně začnou chápat i samotní jedinci a s nejvyšší pravděpodobností naváží vztah (Sprecher a Felmlee, 1992). Poslední teorií je tzv. *teorie snižování nejistoty (uncertainty reduction theory)*, podle níž rozvoj vztahu závisí na snižování nejistoty ohledně výběru partnera, na což má pozitivní vliv také ujištění od blízkých osob, že byla volba partnera správná (Parks & Adelman, 1983). Všechny tyto projevy podpory rodiny a přátel mohou napomoci k udržení partnerů v romantickém vztahu (Sprecher a Felmlee, 1992).

Ačkoliv výše zmíněné studie dokládají spojitost mezi podporou rodiny či souhlasem přátel a spokojeností ve vztahu, jiné studie tato tvrzení nepodporovaly (Blair & Holmberg, 2008; Felmlee, 2001; Leslie et al., 1986). Leslie et al. (1986) zjistili, že respondenti nepovažují souhlas rodičů za významný prediktor stability nebo délky trvání partnerského vztahu. Sprecher a Felmlee (2000) došli k závěru, že vyšší úroveň rodičovské podpory ve skutečnosti předpovídá vyšší míru rozpadu vztahů. Jiné studie nenalezly žádnou vazbu mezi podporou rodičů a partnerským vztahem jejich potomků (Blair & Holmberg, 2008; Blair et al., 2012). Studie došla ke zjištění, že rozpad vztahu je spíše zapříčiněn nedostatečnou podporou přátel, než nízkou podporou ze strany rodičů (Blair et al., 2012).

Výsledky studií zabývajících se podporou rodičů ukazují, že rodina má spíše pozitivní vliv na formování partnerských vztahů. Nejednotnost ve výsledcích může být

způsobená například kulturní odlišností. Všechny studie však souhlasí s tvrzením, že podporování vztahu přáteli je spojováno s vyšší spokojeností, kvalitou, závazkem, stabilitou a dynamikou vztahu (Felmlee, 2001; Sprecher & Felmlee, 1992).

3.2.1 Rodina

Rodina hraje při výběru partnera důležitou roli, míra jejího vlivu se však může napříč společnostmi výrazně lišit (Bates, 1942). Členové rodiny mají skutečný zájem na kontinuitě rodinných tradic a udržování blízkých vztahů mezi příbuznými (Bahr, 1976). Udržování vztahů mezi příbuznými (tzv. *kin-keeping*) je termín používaný k popisu činností, kterým se členové rodiny věnují, aby udrželi rodinu ve vzájemném spojení. Patří sem například návštěvy, telefonování příbuzným, organizování rodinných setkání a tradic, zájem o vztahy v rámci rodiny atp. (Rosenthal, 1985). Snaha jedinců představit členy své rodiny potenciálnímu budoucímu partnerovi jsou důkazem udržování kin-keepingu (Falcon, 2015). O udržení mají zájem především ženy, které mají tendenci aktivně se na utváření vztahů v rodině podílet (Rosenthal, 1985). Snaha rodičů kontrolovat a ovlivňovat výběr partnera svých potomků je předvídatelná a očekávatelná vzhledem k jejich vrozené starostlivosti o své potomky a jejich budoucnost. Kin-keeping je ovšem oboustranný, nejedná se tedy jen o příkazy a rozhodnutí ze strany rodičů vůči svým potomkům, ale samotní potomci „vyžadují“ pomoc a rady při výběru partnera od svých rodičů, které jsou pro ně ujištěním a určitým předpokladem záruky stability a kvality vztahu (Falcon, 2015). Je tedy patrné, že kin-keeping je komplexní oboustranně prospěšný systém, kde mají obě strany společný zájem na udržení rodinných vztahů.

Vztahy formulované prostřednictvím rodiny se shodují v důležitých charakteristikách (Kalmijn, 1998). Členové rodiny usilují nejen o získání dobrého partnera pro svého příbuzného, zároveň je pro ně důležité, aby daný partner do rodiny „zapadl“ (Falcon, 2015). Rozdíly v kulturním pozadí partnerů mohou vnést nejistotu a stres do rodinných sítí. Osoby, které neudržují přátelský vztah s rodinou, představují jistou hrozbu (Rosenfeld, 2008). Riziko se týká zejména soudržnosti a zavádění nových hodnot a tradic, které mohou ohrožovat hodnoty původní rodiny (Falcon, 2015). Dle Sussman (1954) mají ti jedinci, kteří si vezmou partnera s obdobným zázemím (etický původ, církevní příslušnost, sociální třída a dosažené vzdělání) přátelštější vztahy s jeho příbuznými a rodinou.

Existuje mnoho faktorů, které jsou při navázání partnerského vztahu pro rodinu důležité, v případě žen se jedná o určitou cudnost a u mužů to může být například schopnost postarat se o potomky (Barrett et al., 2007). Nicméně tyto charakteristiky se liší v závislosti

na populaci. Pokud má například žena přístup k dostatečným zdrojům, může pro ni být výhodnější krátkodobá strategie, kdy dává přednost kvalitním genům pro své potomky před schopností postarat se o potomka a zajistit zdroje (viz Teorie strategického pluralismu, Gangestad a Simpson, 2000). Právě rozdílný pohled na navazování krátkodobých a dlouhodobých vztahů může být dalším zdrojem konfliktu v rodině. Ačkoliv rodiče projevují větší nesouhlas s navazováním sexuálně motivovaných vztahů, výrazněji zasahují do výběru partnera svých dětí v případě vztahů dlouhodobých (Buss a Schmitt, 1993). Oba způsoby párování obnáší jisté výhody a nevýhody pro ženu a její rodinu. Sexuálně nezávazné vztahy mohou zajistit další zdroje, zároveň však mohou vést k narození potomka. V případě, že spolu partneři nezůstanou, to pro rodinu mnohdy znamená převzetí nákladů, které jsou spojené s výchovou a péčí o potomka. Dlouhodobé vztahy přinášejí relativně stálé zdroje a investice, při početí potomka v dlouhodobém vztahu je větší pravděpodobnost, že v něm partneři setrvají (Apostolou, 2009; Buss a Schmitt, 1993).

Jedním ze zásadních faktorů, který predikuje možnost ovlivňování a zasahování členů rodiny do výběru partnera, je míra kolektivismu a individualismu ve společnosti. V kolektivistických společnostech mají větší vliv spíše rodiče a blízcí příbuzní, zatímco s větší mírou individualismu ve společnosti převažuje míra vlivu přátel nad rodinou (Buunk et al., 2010). Americké studie potvrdily, že rodina měla do roku 1940 významný vliv na vytváření partnerských vztahů svých potomků, jednalo se o nejčastější způsob navázání vztahu s partnerem. V tomto roce se prostřednictvím rodiny seznámilo 25 % jedinců (velikost vzorku párů, které se poznaly před rokem 1950, byl však pouze 66) (Rosenfeld and Thomas, 2012). Na základě reprezentativního výzkumu ve Spojených státech bylo zjištěno, že v roce 1995 se 15 % partnerů seznámilo prostřednictvím rodiny. Data ukazují, že mezi lety 2007 až 2009 se míra seznámení pohybovala kolem 10 % a v roce 2017 se tímto způsobem poznalo pouze 7 % respondentů (viz Obrázek 1) (Rosenfeld and Thomas, 2012; Rosenfeld et al., 2019). K podobným závěrům dospěla také americká celostátně reprezentativní studie, která ukázala, že prostřednictvím rodiny se mezi lety 2005-2012 seznámilo 6,77 % respondentů (Cacioppo et al., 2013). Lze tedy konstatovat, že od roku 1940 až do roku 2017 tento tradiční způsob seznámení zprostředkovaný rodinou začal prudce klesat, neboť rodina již neměla přímý dohled nad potomky a současně manželství nebylo jedinou legitimní formou soužití. Jedinci se začali seznamovat na veřejných místech a prostřednictvím přátel (Rosenfeld, 2008; Rosenfeld and Thomas, 2012; Rosenfeld et al., 2019; Cacioppo et al. 2013).

Ačkoliv měla rodina významný vliv na formování vztahů heterosexuálních partnerů, homosexuální páry se ve 20. století prostřednictvím sociálních vazeb seznamovaly minimálně (Rosenfeld a Thomas, 2012). Třetí strana může jedince odrazovat od seznámení se s partnery stejného pohlaví nebo s těmi, kteří jsou pro danou skupinu nepřijatelní (Kalmijn, 1998; Rosenfeld a Thomas, 2012). Dle některých výzkumníků je dominantní vliv rodiny na výběr partnera jedním z důvodů, proč bylo dříve tak málo homosexuálních a mezirasových vztahů. Dalším důvodem byl zákaz tyto vztahy vůbec navazovat (Rosenfeld, 2008). Není mnoho výzkumů zabývajících se seznamováním mezi homosexuálními partnery před rokem 1940, proto existuje méně informací o způsobech jejich poznávání. Výzkum Rosenfelda a Thomase (2012) zjistil, že před rokem 1970 se tito jedinci seznamovali především v barech, restauracích a na dalších veřejných místech. Tyto způsoby byly častější pro muže (26,7 %) než pro ženy (11,4 %). Pouze méně než 5 % partnerů stejného pohlaví se seznámilo prostřednictvím rodiny. Velký zlom nastal po rozvoji technologií, neboť osoby stejného pohlaví začaly tyto prostředky k navázání vztahu využívat jako první. Již mezi lety 2008 a 2009 se 60 % homosexuálních partnerů seznámilo online formou a v roce 2017 tato hodnota vzrostla na 65 % (Rosenfeld et al., 2019). Zásadním faktorem pro vytvoření vztahu s osobou stejného pohlaví byla sociální a geografická vzdálenost od rodiny a blízkých příbuzných (Bérubé, 1990).

3.2.2 Přátelé

Vliv rodiny na seznámení partnerů tedy postupně klesal, zatímco v souvislosti s rostoucím individualismem rostla míra vlivu přátel (Rosenfeld, 2008). Od konce druhé světové války až do roku 2009 bylo ve Spojených státech seznámení se s partnerem prostřednictvím přátel nejčastějším způsobem seznámení partnerů (Rosenfeld et al., 2019). V roce 1940 bylo 21 % párů, jejichž první setkání zprostředkovali přátelé. Roku 1990 toto číslo vzrostlo na 40 % (Rosenfeld and Thomas, 2012), poté začala jeho hodnota klesat, v roce 1995 se takto poznalo 33 % respondentů. Pro rok 2009 bylo poznání zprostředkované přáteli stále nejběžnějším způsobem, zároveň však rostla online forma seznamování (Rosenfeld et al., 2019). K podobným zjištěním dospěla studie ze Spojených států, kde 19,06 % respondentů seznámených mezi lety 2005–2012 uváděli jako prostředníka seznámení přátele (Cacioppo et al., 2013). Přibližně kolem roku 2013 seznámení prostřednictvím internetu překonalo zprostředkování přáteli (Rosenfeld et al., 2019). Nicméně i v online prostředí se jedinci pohybují v určitých sociálních skupinách, tedy i zde stále probíhá určitý vliv přátel. Data

ukazují, že v roce 2017 se prostřednictvím přátel poznalo 20 % partnerů (viz Obrázek 1; Rosenfeld et al., 2019).

3.3 Nejčastější místa seznámení partnerů

Před rozvojem technologií se partneři seznamovali především v prostředí školy, zaměstnání, baru nebo v sousedství (Rosenfeld et al., 2019), a to z důvodu geografické a sociální blízkosti, která hrála zásadní roli při navazování vztahů (Blau, et al., 1982). Zmíněná místa poskytují k seznámení se s partnerem ideální podmínky, neboť se zde jedinci pravidelně setkávají a vytváří mezilidské vztahy, které mohou mít za vznik různých typů partnerských vztahů (Feld, 1981; Mollenhorst et al., 2008).

Možnosti interakce mají významnou roli ve vytváření přátelských, sexuálních nebo romantických vztahů (Mollenhorst et al., 2008). Seznámení v sousedství podporuje především navázání vztahů přátelských. Autoři uvádí, že romantické vztahy jsou typické především ve školním či pracovním prostředí (Mollenhorst et al., 2008). Důvodem může být věková blízkost partnerů, podobná úroveň dosaženého vzdělání či další kulturní a sociální podobnosti (Kalmijn, 1998). Aktuální výzkumy však dokládají, že jedinci v těchto prostředích také často navazují vztahy nezávazné (Eisenberg, 2001; Bogle, 2008). Místa jako bary, večírky či noční kluby jsou v důsledku uvolněného chování a požívání alkoholu příčinou vzniku vztahů nezávazných, ačkoliv i tyto krátkodobé vztahy se mohou rozvinout ve vztahy dlouhodobé (Kuperberg a Padgett, 2016).

3.3.1 Škola

Některá místa seznámení partnerů jsou provázána se specifickými fázemi života. Se školním prostředím je konkrétně spojováno období dospívání (Rosenfeld et al., 2019). Díky množství času stráveného ve škole je toto prostředí vhodným místem pro navázání vážného vztahu. Zároveň se jedná o místo, které sdružuje velké množství mužů a žen v blízkém věku, s podobnými zájmy, hodnotami a stejnou úrovní vzdělání (Kalmijn a Flap 2001; Kuperberg a Padgett 2016). Seznámení se s dlouhodobým partnerem na základní či střední škole bylo běžné především kolem roku 1940. Výzkum Rosenfelda a Thomase (2012) ukázal, že v daném roce se poznalo 21 % partnerů ve školním prostředí. Jedinci se v té době často seznamovali s partnerem v nízkém věku a dříve vstupovali do manželství. Roku 1995 tato hodnota klesla na 10 % a v roce 2017 se jednalo o pouhých 5 % respondentů (Rosenfeld et

al., 2019). Tento pokles mohl být způsoben tím, že se lidé začali seznamovat na veřejných místech nebo v zaměstnání (viz Obrázek 1).

Univerzitní prostředí je spojováno s obdobím mladé dospělosti (Rosenfeld et al., 2019). Seznamování se na amerických univerzitách bylo v roce 1940 vzácné, protože vysokoškolské vzdělání absolvovalo malé množství lidí, především pak velmi málo žen. V souvislosti s rostoucím počtem mladých dospělých studujících na vysokých školách zaujímají univerzity stále důležitější roli v procesu vytváření mezilidských a partnerských vztahů (Arum et al., 2008; Blossfeld a Timm 2003). Proces sociální interakce usnadňují zejména univerzitní kampusy, a to především prostřednictvím společných událostí a akcí, které umožňují seznámit se se sexuálními nebo romantickými partnery (Arum et al., 2008). Tato prostředí byla v 80. letech 20. století považována za místa, v rámci kterých bylo možné sexuálně experimentovat, což následně vedlo ke vzniku velkého množství nezávazných vztahů (Bogle, 2008). Rozšíření tohoto typu vztahu dále napomohla vysoká anonymita studentů, větší dostupnost antikoncepčních metod, společenské akce, vyšší počet studentů na univerzitách a téměř žádný dohled rodičů (Garcia et al. 2012). Naopak jiné výzkumy dospěly k závěru, že vysokoškolské prostředí zvyšuje pravděpodobnost navázání romantických vztahů, neboť mezi jedinci existuje jistá vazba (Bearak 2014; Kuperberg a Padgett 2015).

Lidé mohou v prostředí školy navázat jak celoživotní vztahy, tak ale vzhledem k výše popsanému (a zejména mladému věku lidí) jsou tato místa často spojována s experimentováním, a proto jsou pro univerzitní kampusy specifické především nezávazné vztahy. Na základě několika studií vyplynulo, že 60–80 % vysokoškolských studentů se alespoň jednoho sexuálně nezávazného vztahu zúčastnilo (Eisenberg, 2001; Garcia et al., 2012; Grello et al., 2006; Paul & Hayes, 2002). Američtí výzkumníci dokonce tvrdí, že tento typ vztahu nahradil běžné “randění“ na univerzitních kampusech, nicméně jiné studie tento předpoklad neprokázaly (Bogle, 2008; Bradshaw et al., 2010). Důvodem pro navázání nezávazného vztahu však nemusí nutně být jen touha po krátkodobé zábavě, nýbrž také jistá motivace a naděje, že se zprvu nezávazný vztah rozvine ve vztah romantický (Vojt, 2020; Weitbrecht & Whitton, 2020). Tento fakt dokazuje např. studie Rhoadese a Stanleyho (2014), která dospěla k závěru, že právě třetina mladých dospělých žijících nyní v manželství, nejdříve navázala nezávazný vztah, který se postupně rozvinul ve vztah romantický. Výzkum Garcia a Reibera (2008) zabývající se spojitostí vysokoškolských studentů a hook-ups potvrdil, že přibližně polovina jedinců doufala ve vyvinutí

romantického vztahu. Ve studiích zaměřených na tuto problematiku 20 % mladých dospělých tento vztah vyhledalo s nadějí na jeho případné dlouhodobé rozvinutí, 51 % studentů přímo chtělo vytvořit dlouhodobý vztah (Lyons et al., 2014; Vrangalova, 2014). Výzkum (Cacioppo et al., 2013) došel ke zjištění, že mezi lety 2005-2012 se ve školním prostředí seznámilo 10,97 % dotázaných respondentů. Jiný výzkum zjistil, že roce 2017 navázali dlouhodobý vztah v univerzitním prostředí pouze 4 % jedinců (viz Obrázek 1, Rosenfeld et al., 2019).

3.3.2 Zaměstnání

Zaměstnání je vedlejším produktem pro vytváření a udržování přátelských nebo partnerských vztahů po celou mladou a střední dospělost (Feld 1981; Kalmijn a Flap 2001). Vzhledem k velkému množství času strávenému v zaměstnání, vzájemné blízkosti a udržování kontaktu se spolupracovníky, může pracoviště představovat vhodné prostředí pro seznámení se s potenciálním partnerem (Kalmijn a Flap 2001; Gauthier a Furstenberg 2002). Tento způsob seznámení byl typický především od roku 1940 do roku 1990 (Rosenfeld a Thomas, 2012). Data z celostátně reprezentativního výzkumu Spojených států ukazují, že v roce 1940 se v prostředí zaměstnání seznámilo 5 % respondentů, kdežto v roce 1990 tato hodnota činila 20 % (Rosenfeld a Thomas, 2012). K podobným výsledkům dospěla americká studie, která ukázala, že v tomto prostředí se mezi lety 2005-2012 seznámilo 21,66 % partnerů (Cacioppo et al. 2013). Tento zjevný nárůst mohl být způsoben především oslabením vlivu rodiny a poznáváním lidí z jiného okruhu díky novému prostředí, dalším důvodem mohlo být zapojení žen do pracovního procesu. Nicméně v roce 2017 tato hodnota klesla na pouhých 11 % (viz Obrázek 1) (Rosenfeld et al., 2019), což mohlo být způsobeno nárůstem vysokoškolských studentů, kteří místo do zaměstnání nastoupili na univerzitu. Dále k tomu mohla vést skutečnost, že jedinci již mohli mít dlouhodobý vztah, a tudíž pro ně zaměstnání jako prostředí pro seznámení ztratilo na důležitosti.

Zaměstnání tedy může podporovat u nezadaných jedinců nalezení dlouhodobého partnera, neboť na pracovišti se často setkají kolegové, kteří mají obdobnou úroveň dosaženého vzdělání, sdílejí stejné hodnoty či mají společné zájmy, a to nabízí možnost, že se mezi některými kolegy rozvine romantický vztah. Výzkumy však ukazují, že ani nezávazné vztahy nejsou v zaměstnání neobvyklé. Některé průzkumy odhalily, že 40–58 % zaměstnanců se účastnilo milostného vztahu na pracovišti (Parks, 2006). Studie (Clarke, 2006) dospěla k závěru, že více než 70 % zaměstnanců zažilo milostnou aféru na pracovišti. Jiný průzkum ve Spojených státech ukázal, že 40 % dotazovaných mělo sexuální poměr se

svým spolupracovníkem, zatímco třetina respondentů uzavřela manželství s partnerem, se kterým se poznala v zaměstnání (Bercovici, 2007). Tyto “románky“ mohou nabývat jednorázové sexuální záležitosti, zároveň však mohou vést k navázání dlouhodobého vztahu.

3.3.3 Bary a restaurace

Seznámení se s partnerem v barech je výhodné z toho důvodu, že tato místa navštěvuje velké množství svobodných jedinců. Anonymita prostředí, uvolněné chování a především konzumace alkoholu či návykových látek napomáhá jedincům oslovit potenciálního partnera a navázat vztah (Lyons et al., 2014). Alkohol, který bývá označován jako tzv. tekutá odvaha (*liquid courage*), snižuje zábrany a podporuje chování, které by bylo jinak potlačeno strachem (Bogle, 2008).

Výzkumníci Kuperberg a Padgett (2015) zkoumali, zda způsob seznámení souvisí s tím, jaké vztahy chtějí lidé navázat. Autoři uvádí, že bary, večírky a noční kluby využívají k seznámení spíše jedinci hledající příležitostný, sexuálně motivovaný vztah, jako je například hook-ups nebo vztah na jednu noc. Výzkumníci dále došli ke zjištění, že přibližně jedna třetina nezávazných vztahů vznikla v barech, nočních klubech, na večírcích nebo na kolejích (Kuperberg a Padgett, 2015). Nicméně tyto vztahy se mohou v budoucnu rozvinout ve vztahy dlouhodobé, například americká studie ukázala, že mezi lety 2005-2012 se v barech a klubech seznámilo 9,73 % partnerů (Cacioppo et al., 2013). Jiná studie došla ke zjištění, že v prostředí barů nebo restaurací se v roce 1995 seznámilo 19 % partnerů, kdežto v roce 2017 tato hodnota vzrostla na 27 % (viz Obrázek 1). V této skupině jsou však zahrnuty i páry, které se seznámily online, ale jejich první osobní setkání proběhlo v baru či restauraci. Pokud bychom takové partnery z této kategorie vyřadili, počet seznámených párů v barech nebo restauracích by významně poklesl, přesné údaje však nejsou k dispozici (Rosenfeld et al., 2019).

3.4 Seznamování přes internet

Seznamování se prostřednictvím informačních technologií začalo hrát roli až v období po roce 1990, kdy díky vzniku World Wide Webu došlo k celosvětovému rozšíření internetu (Gatter, & Hodkinson, 2016). Online seznamování dále napomohlo rozšíření chytrých telefonů kolem roku 2007. Analýzy ukazují, že seznámení prostřednictvím mobilních aplikací bylo odpovědné za nejméně polovinu online schůzek od roku 2010 do roku 2017 (Rosenfeld et al., 2019). Data z roku 2009 ukazují, že páry, které se poznaly před rokem 1995, se ve Spojených státech seznamovaly pouze tradičními způsoby (viz kapitola

3.2 a 3.3), kdežto v roce 2009 se prostřednictvím internetu seznámilo již 22 % párů (Rosenfeld and Thomas, 2012), v roce 2017 tato hodnota vzrostla na 39 % (Rosenfeld et al., 2019).

Před nástupem internetu hráli přátelé a blízcí významnou roli v navazování kontaktů s dalšími osobami (Rosenfeld and Thomas, 2012; Rosenfeld et al., 2019). Příbuzní tak na seznamovacím trhu tvořili prostředníky pro seznámení svých přátel, nicméně vzestup internetu umožnil navázání vztahu s partnery bez osobního zprostředkování přátel nebo rodiny (Rosenfeld et al., 2019). Seznamování prostřednictvím rodiny a přátel však přetrvává i v rámci online prostředí. Na základě výzkumu vyplynulo, že v roce 2017 se 3,7 % párů seznámilo online způsobem, který zprostředkovali přátelé a blízcí příbuzní (Rosenfeld et al., 2019). Online seznamování má navíc tu výhodu, že umožňuje jedincům vystoupit ze svých sociálních okruhů nebo institucí, ve kterých se běžně pohybují, a přináší jim možnost seznámit se s partnery, které by neměli příležitost v offline prostředí potkat (Granovetter, 1973). Tato forma seznámení umožňuje překročit bariéry, které jsou spojené nejen s místem pohybu, ale zároveň s věkem, socio-ekonomickým statusem či etnikem, neboť online seznamovací sítě poskytují neomezený přístup k celému spektru potenciálních partnerů (Gatter & Hodgkinson, 2016). Ačkoliv tyto služby umožňují zprostředkovat kontakt s lidmi z jiných sociálních a geografických skupin, lidé mají tendenci si vybírat a upřednostňovat partnery, kteří jsou jim podobní a kteří se zároveň nachází v jejich fyzické blízkosti (Kalmijn, 1998; Falcon, 2015).

3.4.1 Osobní inzeráty

Osobní inzeráty za účelem navázání partnerského vztahu je možné nalézt již začátkem 17. století (Orr, 2004). Inzeráty lidé začali používat k nalezení partnera zejména po rozšíření novin (Cocks, 2009). Avšak největší popularitu zaznamenaly v 70. letech 20. století, kdy je bylo možné nalézt i v běžných periodikách, časopisech nebo specializovaných novinách (Finkel et al., 2012). K této popularizaci přispělo několik faktorů, jako například vyšší věk při vstupu do manželství, což mělo za následek svobodné vybírání partnera po ukončení střední nebo vysoké školy (např. Ahuvia a Adelman, 1992; Merskin a Huberlie, 1996).

Tištěné seznamovací inzeráty fungovaly tak, že inzerent obvykle charakterizoval svou osobnost, uvedl několik vlastností, preferenci hledaného vztahu a dále popsal vlastnosti, které požadoval od ideálního partnera (Finkel, et al., 2012). Inzerent platil vydavateli za počet slov nebo řádků a respondenti museli zaplatit za předání odpovědi inzerentovi. Ačkoli se tato tištěná reklama vlastní osoby v 60. a 70. letech rozšířila, pouze

malé procento lidí se se svými partnery seznámilo tímto způsobem (Finkel, et al., 2012). Z celostátně reprezentativních průzkumů z roku 1980 (Simenauer & Carroll, 1982) a 1992 (Laumann, et al., 1994) vyplynulo, že méně než 1 % Američanů se seznámilo s partnerem prostřednictvím těchto inzerátů. Tyto inzeráty byly používány především pro nalezení dlouhodobého partnera (Cocks, 2009). Koncem 80. let 20. století byly inzeráty nahrazeny video seznamováním, které se rozšířilo po vzniku videorekordérů (Finkel, et al., 2012). Tento způsob seznamování probíhal tak, že si uživatel založil profil, poskytl několik fotografií a poté nahrál krátké video, ve kterém se představil (Ahuvia & Adelman, 1992; Woll & Cozby, 1987). Potenciální partneři si uživatele vybírali na základě profilových informací a fotografií. Pokud projevíli o daného uživatele zájem, měli možnost si prohlédnout videozáznam a v případě vzájemných sympatií se mohli osobně setkat. Osobní tištěné inzeráty a video seznamování byly spíše ojedinělým způsobem, jak nalézt dlouhodobého partnera (Ahuvia & Adelman, 1992; Woll & Cozby, 1987).

3.4.2 Seznamovací webové stránky

S vývojem počítačů a rozšířením internetu se objevil nový způsob seznámení se s potenciálními partnery. Finkel et al. (2012) jej rozdělil do tří kategorií: online weby pro osobní inzerci, webové stránky založené na algoritmech a mobilní aplikace pro seznamování.

V průběhu 90. let 20. století probíhaly první pokusy o vytvoření seznamovacích webů. Velký úspěch nastal až v roce 1995 ve Velké Británii, kdy společnost Match.com spustila webové stránky online osobních inzerátů a zaznamenala velkou popularitu mezi uživateli (Finkel et al., 2012). Se spuštěním této webové služby je spojována první generace online seznamování. V následujících letech se vyvíjely další weby, které uživatelům poskytovaly široké spektrum možností pro zveřejňování a procházení osobních inzerátů (Vandeweerd, et al., 2015). Tyto seznamovací weby v zásadě fungovaly jako vyhledávače a umožňovaly uživatelům zveřejnit svůj profil a procházet profily potenciálních partnerů (Tong et al., 2016). Uživatelé poskytovali podrobné údaje týkající se jejich osoby (jako je například věk, místo bydliště, vztah ke kouření a pití alkoholu, počet dětí, tělesné míry, zájmy a další charakteristiky). Dále mohli uvést preferenci hledaného vztahu, požadavky týkající se vlastností ideálního partnera či zveřejnit případně další informace (Hancock, Toma a Ellison, 2007). Weby poskytovaly možnost filtrovat a vybírat potenciální partnery podle sociálně-demografických charakteristik nebo preferencí (Best a Delmeg, 2012; Tong et al., 2016). Uživatelé mohli sledovat více faktorů, jako je například potenciální shoda

výšky či váhy, shodu etnicity a vzdělání (Skopek et al., 2011). Tyto webové stránky byly založené především na homogamii, neboť uživatelé si vybírali potenciální partnery, kteří jim byli podobní v důležitých kulturních, fyzických, psychických a jiných charakteristikách týkajících se věku, vzdělání, inteligence, životního stylu, etnicity či náboženství (Kalmijn, 1998). Díky tomu podporovaly online seznamovací inzeráty nalezení dlouhodobého partnera. Výběr partnera však probíhá z velké části nevědomě, proto tyto vztahy mohly po osobním setkání skončit vztahem krátkodobým (Buss a Schmitt, 1993). Také to mohlo být způsobeno například tím, že si jedinci při osobním setkání nemuseli rozumět.

Druhá generace online seznamování začala spuštěním online webové stránky eHarmony v roce 2000 ve Spojených státech, která zavedla novou podobu online seznamovacích služeb (Finkel et al., 2012). Tyto webové stránky se odlišují od webů první generace používáním pokročilých algoritmů pro nalezení shody mezi uživateli. Tento systém párování je označován jako algoritmický nebo také kompatibilní (Tong et al., 2016). Na takových webových stránkách jsou uživatelé povinni poskytnout osobní údaje, informace týkající se jejich osobnosti, zázemí, zájmů, hodnot a charakteristik potenciálního partnera. Weby poté tato data zpracovávají, aby mohly uživatelům poskytnout shodu vytvořenou na základě vzájemné kompatibility (podobnosti). Tato společnost neposkytuje uživatelům vysvětlení o fungování jejich algoritmu. Server eHarmony uvádí, že jsou uživatelé porovnáváni na základě 29 kompatibilních faktorů (Tong et al., 2016). Podobnost partnerů je identifikována pomocí mnoha různých parametrů, jako je vzdělání, sexuální zájmy, příjem nebo charakter. Tyto stránky, z nichž některé si najaly behaviorální nebo sociální vědce pro pomoc v procesu párování, obvykle účtují vyšší měsíční poplatky než weby první generace, které byly poskytovány zdarma (Finkel et al., 2012).

V posledních letech se rozdíl mezi online seznamovacími weby první a druhé generace stírá (Finkel et al., 2012). Již existující seznamovací platformy (s možností vyhledávat a prohlížet profily potenciálních partnerů) nově nabízejí shody zprostředkované pomocí algoritmu, ze kterých finančně profitují (Tong et al., 2016). Například platforma Match.com vytvořila algoritmus párování, který je založen nejen na uživatelských preferencích, ale také na hodnocení shod, které jim byly zaslány (Gelles, 2011). To znamená, že jsou uživatelům nabízeni partneři, kteří jsou kompatibilní v závislosti na algoritmu párování. Uživatelé mohou tyto shody ohodnotit, což je důležité pro další nabízení partnerů. Většina seznamovacích webových stránek je nyní dostupná i jako mobilní aplikace, které bývají často zpoplatněné. Tím zamezují vytváření falešných profilů. Aplikace eHarmony a

Match.com nabízí také bezplatnou verzi, která poskytuje služby v omezeném rozsahu (Finkel et al., 2012).

3.4.3 Mobilní seznamovací aplikace

Tradiční online seznamovací weby stále hrají významnou roli v online seznamovacích aktivitách, v poslední době popularitu získaly také mobilní aplikace (Smith & Duggan, 2013). Ze statistik vyplývá, že odhadovaný počet uživatelů seznamovacích aplikací je přibližně 270 milionů uživatelů (www.businessofapps.com). Třetí generace online seznamování je spojována s rokem 2008 a společností Apple Inc., která otevřela svůj App Store a vydala druhou verzi populárního smartphonu iPhone (Finkel et al., 2012). To se stalo inspirací pro další výrobce smartphonů, kteří také začali poskytovat širokou škálu aplikací, včetně mnoha online mobilních seznamovacích aplikací založených na geolokačním umístění, aby mohly uživatele informovat o potenciálních partnerech v blízkém okolí (Finkel et al., 2012). Mobilní aplikace sloužící pro seznámení osob v bezprostředním okolí jsou označovány jako *Seznamovací aplikace založené na lokaci v reálném čase (Locationbased real-time dating; Handel & Shklovski, 2012)* nebo také *Aplikace pro jedince v blízkém okolí (People-Nearby Applications; Van de Wiele & Tom Tong, 2014)*.

Mezi nejpopulárnější seznamovací aplikace patří Tinder, který byl spuštěn v roce 2012 a od roku 2014 je považován za nejrychleji se rozšiřující aplikaci pro seznamování ve Spojených státech (Leurs a Hardy 2019). Nyní Tinder patří mezi jednu z nejpoužívanějších seznamovacích aplikací na světě. Aplikace Tinder je dostupná ve 196 zemích a využívá ji více než 60 milionů uživatelů (únor, 2021). Nejvíce uživatelů pochází ze Spojených států, Velké Británie a Brazílie (www.businessofapps.com). Tinder je dostupný v mobilní verzi, zároveň je však možné tuto aplikaci využívat jako webovou stránku na prohlížeči. Aplikace pracuje s geolokačním zařízením, čímž propojuje uživatele, kteří se nachází v geografické blízkosti nastavené uživateli (Ward, 2017). Účet na Tinderu je možné založit prostřednictvím facebookového účtu, Google účtu nebo telefonního čísla (Ranzini a Lutz, 2017). Aplikace nabízí uživatelům připojit svůj profil k dalším platformám, jako je například Instagram nebo Spotify (Duguay, 2017). Tyto možnosti slouží k ověření identity, což má za následek snížení anonymity a regulaci (sexuální) sebe prezentace (Ranzini a Lutz, 2017). Při vytváření profilu musí každý uživatel uvést základní informace, zveřejnit minimálně dvě své fotografie, přičemž maximální počet možných fotografií je šest. Tyto fotografie si může uživatel vybrat ze svého telefonu nebo je importovat ze své facebookové stránky v případě propojení s účtem (Duguay, 2017). Dále mají uživatelé k dispozici prostor pro zveřejnění

krátkého textu a svých zájmů, tyto položky nejsou povinné (Blackwell et al., 2015; Gudelunas, 2012). Následně musí každý uživatel stanovit pohlaví, požadovaný věk a geografickou vzdálenost potenciálního partnera (Hamilton, 2016).

Po vytvoření účtu se uživatelům zobrazí všechny dostupné profily nacházející se v oblasti a věkovém rozmezí, které si dotyčný sám určil (Hamilton, 2016). Aplikace funguje na principu hodnocení fotografií nabízených kontaktů, každý má možnost ohodnotit uživatele přetažením obrazovky doprava (pro jedince, kteří se mu líbí) nebo doleva (pro jedince, kteří ho nezaujmu). Shoda vzniká ve chvíli, kdy se oba uživatelé ohodnotí kladně posunutím obrazovky doprava. Poté dojde ke spárování a Tinder umožní uživatelům zahájit konverzaci (Timmermans a Courtois, 2018). Tato aplikace uživatelům poskytuje pouze pozitivní zpětnou vazbu ve formě vzájemné shody, neboť uživatelé si nejsou vědomi toho, kdo je odmítl (Chan, 2017; David & Cambre, 2016). Profilová fotografie vytváří první dojem a z toho důvodu má zásadní vliv na vytvoření potenciální shody. Pokud nastane mezi uživateli shoda, mohou si zobrazit celý profil, kde naleznou další fotografie, volitelný text a společné přátele na Facebooku (Duguay, 2017; MacKee, 2016).

Aplikace umožňuje uživatelům nahlásit falešné účty a takové uživatele, kteří se nechovají dle pravidel. Aby nedošlo k výměně (nechtěného) sexuálně explicitního materiálu, nelze si vzájemně posílat fotografie (Duguay, 2017; MacKee, 2016). Díky propojení s dalšími sociálními sítěmi se eliminuje vznik falešných účtů. V důsledku výše zmíněných aspektů se zvyšuje věrohodnost aplikace a její atraktivita pro hledání dlouhodobých partnerů v blízkém okolí. Tinder také sdílí příběhy a zásnubní a svatební fotografie úspěšných párů, které se poznaly prostřednictvím této aplikace (Duguay, 2017).

Aplikace Tinder používala v prvních letech systém zvaný ELO skóre, který byl založen na hodnocení fotografií uživatelů. Každý uživatel po založení profilu získal určitou hodnotu (rating), která se měnila v závislosti na hodnocení jinými. Pokud byl uživatel hodnocen kladně (přetažením obrazovky doprava), jeho skóre dosahovalo vyšších hodnot (Krüger, 2018). Skóre zohledňuje i atraktivitu hodnotícího, pokud byl profil ohodnocen uživatelem s vysokým skóre, hodnocení (swipe) mělo větší váhu. To mělo za následek, že aplikace uživatelům nabízela potenciální partnery s podobnou úrovní hodnocení (Timmermans a Courtois, 2018). V roce 2019 Tinder oznámil změnu algoritmu. Díky sběru dat chování uživatelů (na základě dosavadních rozhodnutí a preferencí) dokáže aplikace nyní dobře odhadnout, jaké profily mohou uživatele zaujmout. Ačkoliv atraktivita uživatelů hraje

i nadále roli, aplikace především podporuje ty uživatele, kteří Tinder používají pravidelně, což má za následek, že se jejich profily zobrazují více uživatelům.

Mezi lidmi je rozšířená představa, že muži používají seznamovací aplikace více než ženy, zároveň se také spíše zapojí do sexuálně nezávazných vztahů prostřednictvím těchto aplikací (Sumter a Vandenbosch, 2019). Některé současné studie (Castro et al., 2020) tato tvrzení podporují, například studie Weisera et al. (2018) shromáždila údaje o uživateli, ze kterých vyplynulo, že 60 % z nich byli muži a 40 % ženy, jiné výzkumy tento předpoklad neprokázaly (Ranzini a Lutz, 2017; Sumter et al., 2017).

V poslední době se intenzivně diskutuje o tom, zda je Tinder používán jako aplikace pro navázání nezávazných vztahů, nebo zda je uživateli využíván za účelem nalezení romantických partnerů a vytvoření dlouhodobých vztahů (Sumter et al., 2017). Existuje stereotypní názor, že seznamovací aplikace slouží pouze pro hledání příležitostného sexu (LeFebvre, 2018). Výzkum provedený Chanem (2017) ukázal, že motivací žen k použití aplikace je vyhledávání přátelství a zvýšení sebevědomí. U mužů jsou hlavními důvody hledání sexuálního poměru a navázání vztahu (Ranzini a Lutz, 2017). Výzkumy posledních pěti let však ukazují, že seznamovací aplikace jsou využívány i k jiným účelům, jako je například zvýšení sebevědomí, nalezení dlouhodobého partnera nebo přátel. Dále uživatelé oceňují možnost snadné komunikace a zábavy (Sumter et al., 2017; Sumter a Vandenbosch, 2019). Tyto důvody používání klasifikovali Orosz et al. (2018) do čtyř kategorií podle motivace: znudění (překonání nudy), sebehodnocení (používání pro zvýšení sebevědomí), sex (uspokojování sexuální potřeby) a lásky (pro nalezení dlouhodobého partnera). Ani na této stupnici nezískala sexuální potřeba nejvyšší skóre. Nejvyššího skóre dosáhlo nalezení dlouhodobého partnera (Orosz et al., 2018). Strugo a Muiše (2019) ve své studii dospěli k závěru, že 33 % uživatelů si prostřednictvím těchto aplikací našlo romantického partnera a 52 % mělo příležitostný sex alespoň s jedním partnerem, kterého poznali pomocí seznamovací aplikace. Výsledky studie Timmermanse a Courtoise (2018) ukázaly, že jedna třetina offline setkání skončila sexuálně nezávazným vztahem a jedna čtvrtina vztahem vážným. Z výzkumu Sumter a Vandenbosch (2019) vyplynulo, že 18,6 % účastníků mělo sexuální styk s osobou, kterou poznali přes aplikaci Tinder.

Výsledky studií jsou nekonzistentní, někteří uživatelé mohou tyto aplikace používat se záměrem navázat dlouhodobý vztah, jiní mohou cíleně hledat nezávazný vztah na jednu noc, který se však může rozvinout ve vztah dlouhodobý. Stejně tak může nastat situace, kdy chtějí uživatelé navázat dlouhodobý vztah, který nakonec skončí krátkodobým vztahem

(Buss a Schmitt, 1993). Důvodem může být povrchnost interakcí zapříčiněná zaměřením pozornosti pouze na fyzický vzhled partnerů (Chan, 2017; David & Cambre, 2016), nikoli na kompatibilitu v zájmech, hodnotách a vlastnostech (Hobbs, Owen, & Gerber, 2017). Muži také často předstírají zájem o dlouhodobý vztah, přičemž usilují o navázání vztahu krátkodobého. Při online seznámení partneri získávají mnohem méně informací, než je tomu v offline prostoru, neboť v případě seznamování přes internet není možné zaznamenat neverbální komunikaci, nelze cítit tělesnou vůni, není jisté, zda partneri v offline prostoru komunikují stejným způsobem, nelze ověřit kompatibilitu partnerů (David & Cambre, 2016).

Další studie se zaměřovaly na chování lidí v offline prostředí po navázání kontaktu prostřednictvím seznamovacích aplikací. Výzkumy Strugo a Muise (2019) a Macapagal et al. (2019) dospěly k závěru, že 60 % až 70 % respondentů se setkala s osobou, se kterou se seznámili prostřednictvím seznamovacích aplikací. Stejných výsledků bylo dosaženo v jiném výzkumu, kde se 66 % respondentů setkala v offline prostředí po navázání kontaktu zprostředkovaného aplikací (Smith a Duggan, 2013). Ze studií (Sumter a Vandebosch, 2019; Timmermans a Courtois, 2018; Sawyer et al., 2018) vyplynulo, že to bylo méně než 50 %. Griffin et al. (2018) uvedli, že osobní setkání jsou mezi uživateli seznamovacích aplikací relativně vzácná, z hodnot výše uvedených studií však vyplývá, že tomu je naopak.

Se změnou technologií usnadňujících navázání romantického vztahu, se změnily i postoje k online seznamování. Osobní inzeráty v novinách a časopisech se nikdy nestaly společensky přijatelným způsobem pro hledání partnera (Darden & Koski, 1988). Stejně tak se v 90. letech 20. století pohlíželo na seznamování s partnerem prostřednictvím internetu a převládal názor, že takto se seznamují pouze zoufalí a „sociálně neschopní“ jedinci (Orr, 2004; Smail, 2004). Historici zabývající se touto tematikou vyzdvihovali rizika spojená s online seznamováním, poukazovali na možnost seznámit se se sexuálním predátorem nebo s psychicky narušeným člověkem (Anderson, 2005; Gwinnell, 1998). Koncem 90. let 20. století a počátkem 21. století se online seznamování stávalo obvyklejším způsobem (např. Lawrence, 2004; Tracy, 2006) a nyní se jedná o oblíbenou a společensky přijatelnou formu seznámení se s partnerem (Clemens, Atkin, & Krishnan, 2015). První rozsáhlá studie zabývající se postoji veřejnosti vůči online seznamování byla provedena v roce 2005. Na jejím základě studie Madden a Lenhart (2006) zaznamenala souhlas 29 % lidí s tvrzením, že uživatelé seznamovacích služeb jsou zoufalí, zatímco 61 % bylo opačného názoru. V roce 2013 tato hodnota klesla z 29 % na 21 % (Duggan a Smith, 2014).

Jiné studie si kladly za cíl zjistit četnost vztahů začínajících v online prostředí (Madden & Lenhart, 2006). První větší studie z roku 2005 se účastnilo 3 215 Američanů, z čehož dvě třetiny vzorku byli manželé nebo partneři v závazném vztahu. Výsledky ukázaly, že 38 % jedinců se se svým partnerem seznámilo v práci nebo ve škole, 34 % prostřednictvím rodiny nebo přátel a 13 % v nočním klubu, baru, kavárně či na jiné společenské události. Pouze 3 % respondentů se se svým partnerem seznámila prostřednictvím internetu, přičemž většina z těchto respondentů se se svými partnery setkala již dříve (Madden & Lenhart, 2006). Další celostátně reprezentativní studie Spojených států (Cacioppo et al., 2013), které se zúčastnilo 19 131 respondentů, ukázala, že více než třetina sezdaných jedinců seznámených mezi lety 2005 až 2012 se seznámila prostřednictvím internetu (34,95 %), přičemž v offline prostředí se seznámilo 65,05 % respondentů. V roce 2009 byl ve Spojených státech proveden celostátně reprezentativní výzkum, kterého se účastnilo 4 002 dospělých (z nichž 3 009 bylo v dlouhodobém vztahu nebo v manželství). Výzkum byl zaměřen na způsoby, jak se lidé seznámili se svými partnery (Rosenfeld, 2010; Rosenfeld & Thomas, 2012). Data z roku 2009 ukazují, že partneři se před rokem 1995 seznamovali pouze tradičními způsoby, zatímco v roce 2009 se již 22 % párů seznámilo prostřednictvím internetu a tento způsob se stal třetím nejčastějším. Z těchto respondentů se kolem 10 % jedinců před navázáním kontaktu pomocí webových stránek nebo sociálních sítí již znalo. Online seznámení zprostředkované přáteli, rodinou nebo blízkými činilo 14,1 %. Jedinci, kteří se vůbec neznali a seznámili se pomocí internetu (bez jakéhokoli zásahu třetí strany), tvořili 74 % (Rosenfeld and Thomas, 2012). Výzkum z roku 2017 ukázal na pokles seznámení prostřednictvím třetí strany a nárůst pomocí internetu, které činilo 39 % (Rosenfeld et al., 2019). Na základě průzkumu vyplynulo, že v roce 2017 se pouze 3,7 % párů seznámilo online způsobem, který zprostředkovali blízcí příbuzní. Seznámení mezi zcela neznámými respondenty vzrostlo ze 74 % na 89 % (Rosenfeld et al., 2019).

Způsoby seznamování partnerů se v průběhu 20. a 21. století výrazně proměnily. Od roku 1940 ve Spojených státech klesá vliv rodiny a přátel, naopak roste kontrola jedinců nad výběrem partnera a častěji se seznamují v novém prostředí. Díky zavedení prvních seznamovacích webů v roce 1995 a chytrých telefonů kolem roku 2010 se online seznamování stalo nejčastějším způsobem seznámení se s partnerem ve Spojených státech (39 %) (Rosenfeld et al., 2019). Při seznámení partnerů prostřednictvím třetí strany můžeme očekávat vyšší pravděpodobnost fungujícího vztahu, protože naši přátelé se často baví s

lidmi, kteří se chovají podobně jako my. Na druhou stranu, rodina a přátelé mohou poskytnout značně omezený okruh lidí, ze kterého lze vybrat potenciálního partnera (Bott, 1957). Oproti tomu online seznamovací služby nabízí širokou škálu potenciálních partnerů, ale pro uživatele může být časově náročné projít tak velké množství profilů. Online seznamování umožňuje okamžitý přístup na partnerský trh, rychlou komunikaci, možnost odfiltrovat nevhodné partnery a v neposlední řadě také možnost spárování pomocí algoritmu (Finkel et al., 2012). Tento způsob dále poskytuje možnost spojit se s širší sítí potenciálních nápadníků a zahájit více konverzací najednou, než je tomu ve srovnání s interakcí v offline prostředí, kdy je člověk omezen pouze na jednu konverzaci (Clemens et al., 2015).

4 Partnerská spokojenost v závislosti na způsobu seznámení

Vzestup internetu a seznamovacích webů a aplikací měl významný vliv na změnu ve způsobu seznamování se s potenciálními partnery (Rosenfeld a Thomas, 2012). Ačkoliv se na online seznamování zaměřuje čím dál více studií, stále není zcela zřejmé, do jaké míry mají způsoby seznámení dopad na kvalitu a stabilitu vztahu.

4.1 Kvalita vztahu

Manželské páry, které vykazují vyšší kvalitu vztahu, mají téměř dvakrát větší šanci setrvat v manželství ve srovnání s manželskými páry s nižší kvalitou vztahů (Paul, 2014). Existují faktory, které mají vliv na kvalitu partnerských vztahů. Může se jednat o emoční podporu, sexuální spokojenost nebo ochotu na vztahu pracovat (Johnson & Greenman, 2006). Mezi další proměnné patří například souhlas a podpora vztahu ze strany rodiny a přátel (Lewis, 1973). Sociální podpora v rané fázi vztahu predikuje nejen trvání a spokojenost partnerů, zároveň pozitivně ovlivňuje duševní a fyzickou pohodu jedinců v pozdější fázi partnerského vztahu (Blair et al., 2012).

Studie ze Spojených států (Rosenfeld a Thomas, 2012) byla postavena na národně reprezentativních longitudinálních datech. Výzkumu se zúčastnilo 2 865 respondentů ve věku od 18 do 59 let, kteří byli v manželství nebo vážném vztahu. Respondenti hodnotili vztah na pětistupňové posuzovací stupnici od 1 („velmi špatný“) do 5 („vynikající“). Průměrné hodnocení kvality vztahu pro celý soubor dosahovalo 4,47 bodů při standardní odchylce 0,75. Páry, které se seznámily online formou, hodnotili kvalitu svého vztahu 4,48 body a ti, kteří se seznámili prostřednictvím rodiny, hodnotili kvalitu vztahu 4,40 body. Partneři, kteří se seznámili na základní či střední škole (4,59 bodů) nebo v kostele (4,67 bodů), jsou jedinými skupinami, které vykazují výrazně vyšší kvalitu vztahu, než je průměr (4,47 bodů). Výsledky studie ukázaly, že způsob seznámení nemá příliš velký vliv na kvalitu partnerského vztahu. Autoři však využili pouze pětistupňové bodové hodnocení, které má malou rozlišovací schopnost (Rosenfeld a Thomas, 2012). Ačkoliv někteří kritici komunikačních technologií tvrdí, že seznámení prostřednictvím internetu oslabuje partnerský vztah (Putnam, 2000), studie dospěla k jiným zjištěním.

Tato zjištění byla také podpořena studií, která byla provedena v Německu. Výzkumu se zúčastnilo 8 177 respondentů tří kohort 1971-1973, 1981-1983 a 1991-1993 v období mezi lety 2009-2016, z nichž 51,1 % byla v manželství a 48,9 % ve vážném vztahu.

Respondenti hodnotili na deseti stupňové posuzovací škále spokojenost ve vztahu v závislosti na offline a online seznámení. Výsledky ukázaly, že způsob seznámení hrál roli pouze u nejmladší věkové kohorty, kde ti, kteří se seznámili online, vykazovali nižší spokojenost ve vztahu. Způsob seznámení u dalších věkových kohort neměl na kvalitu a spokojenost ve vztahu vliv (Danielsbacka et al., 2020).

Také výzkum (Cacioppo et al., 2013) provedený ve Spojených státech dospěl k podobným závěrům. Autoři využili národní reprezentativní retrospektivní průzkum 19 131 respondentů, kteří byli v manželství. Z analýzy výsledků této studie je patrné, že respondenti, kteří se se svým manželem či manželkou poznali pomocí internetu, uváděli vyšší manželskou spokojenost (5,64) než respondenti, kteří se poznali tradičními způsoby (5,48). Velký vliv na úroveň manželské spokojenosti měla i konkrétní místa seznámení. Nejvyšší úroveň manželské spokojenosti vykazovali manželé, kteří spolu vyrůstali nebo se poznali ve škole, v kostele či na společenských akcích, zatímco manželské páry, které se poznaly prostřednictvím práce, rodiny, v baru, klubu nebo v rámci rande naslepo vykazovali nižší manželskou spokojenost. Stejně tak se lišila úroveň manželské spokojenosti podle způsobu seznámení v online prostoru. Manželé, kteří se poznali prostřednictvím seznamovacích webů nebo sociálních sítí, vyjadřovali vyšší úroveň manželské spokojenosti než manželé, kteří se poznali přes online komunity nebo chatovací místnosti. Vyšší míra spokojenosti v případě online seznamování mohla být způsobena tím, že téměř polovina těchto respondentů se poznala skrze seznamovací weby (především službu eHarmony), které nabízí možnost uživatele spárovat pomocí algoritmu (Cacioppo et al., 2013). To je podpořeno studií, která ukázala, že partneři vykazují vyšší spokojenost v případě spárování dle algoritmu nebo menšího počtu potenciálních partnerů na internetu, neboť příliš velký výběr potenciálních partnerů může vést k frustraci (D'Angelo & Toma, 2016).

4.2 Stabilita vztahu

Jedním z nejvýznamnějších prediktorů stability partnerského vztahu je jeho kvalita. Nejen kvalita, ale i stabilita vztahu je ovlivňována sociálním přijetím rodiny a přátel (Felmlee, Sprecher a Bassin, 1990). Tyto faktory, a především vnímaná sociální podpora, ovlivňují míru závazku mezi partnery. Například se ukázalo, že ti partneři, kteří zažívali menší podporu rodiny a přátel, se po třech měsících vztahu rozešli (Parks a Adelman, 1983).

Výzkum (Rosenfeld a Thomas, 2012) provedený ve Spojených státech se dále zaměřoval na míru rozpadu vztahů v závislosti na způsobu seznámení. Tento výzkum byl

proveden ve dvou vlnách, v roce 2009 se jej zúčastnilo 3 009 respondentů, z nichž bylo 64,18 % v manželství a 35,8 % bylo nesezdaných. Z těchto respondentů se druhé vlny zúčastnilo o rok později 2 520. Výsledky ukazují, že v druhé vlně výzkumu se z partnerství, které vznikly mezi lety 2000 a 2009, 15,6 % respondentů seznámených online formou rozešlo, zatímco u offline formy to bylo 17,8 %. Z výzkumu dále vyplynulo, že partneři, kteří se seznámili prostřednictvím přátel, vykazovali mírně vyšší (9,6 %) než průměrnou míru rozchodu (8,1 %). Pokud se partneři seznámili na základní či střední škole (5,2 %) nebo v kostele (1,4 %) měli nižší míru rozpadu vztahu oproti ostatním způsobům seznámení (Rosenfeld a Thomas, 2012). Výsledky tedy ukázaly, že ani na rozpad vztahu nemá způsob, jakým se partneři seznámili, příliš velký vliv. O rok později byl tento výzkum rozšířen o třetí vlnu, které se zúčastnilo 1 806 respondentů (Paul, 2014). Z výzkumu vyplynulo, že 8 % manželských párů, které se potkaly online formou, skončilo rozvodem, oproti 2 % rozchodu u manželských párů, které se seznámily offline. Pravděpodobnost rozpadu vztahu u partnerů, kteří nebyli sezdaní se nelišila v závislosti na online nebo offline formě seznámení (Paul, 2014).

K obdobným zjištěním dospěl výzkum provedený v Německu (více viz Kvalita vztahu; Danielsbacka et al., 2020). Autoři tato zjištění interpretují tak, že vyšší míra rozchodu partnerů nejmladší kohorty je způsobena tím, že tito jedinci hledají spíše krátkodobé než dlouhodobé vztahy online. Dalším důvodem mohl být ten, že ti, kteří se setkali se svými partnery online, se setkali prostřednictvím online sociálních sítí nebo chatovacích místností, zatímco menší část se setkala prostřednictvím seznamovacích webů.

Studie (Cacippo et al., 2013) provedená ve Spojených státech dospěla k jiným závěrům a to, že míra rozvodů u respondentů seznámených online hodnoty byla nižší (5,96 %) než u respondentů, kteří se seznámili offline (7,67 %). I zde autoři vysvětlují, že stabilita vztahů je způsobena tím, že se partneři seznamovali prostřednictvím seznamovacích webů. K podobným zjištěním dospěl výzkum provedený ve Spojených státech (Rosenfeld, 2017), který na základě prospektivních dat v období 2009-2015 dále přišel se zjištěním, že u partnerů, kteří se seznámili online formou, je pravděpodobnost vstupu do manželství téměř 2x vyšší než u těch, kteří se poznali v offline prostředí. Autor zjištění interpretuje tak, že pravděpodobnost vstupu do manželství je spojována především s online seznamovacími weby, které poskytují širokou škálu potenciálních partnerů. Zároveň to může být způsobeno tím, že tyto seznamovací weby shromažďují velké množství informací o uživateli, což může způsobit, že je výběr efektivnější. Dalším faktorem může být, že jedinci, kteří byli připraveni na vstup do manželství s tímto úmyslem navštěvovali seznamovací weby.

Na základě provedených výzkumů je možné konstatovat, že kvalitu a stabilitu vztahu ovlivňují spíše jiné faktory než způsob seznámení. Výše zmiňované studie byly zaměřeny na partnery, kteří byli v závazném vztahu nebo manželství. K výraznějším rozdílům mezi mírou rozchodů u offline a online seznámení dospěl výzkum Paula (2014), který tvrdil, že partneři, kteří se seznámili online, se rozcházejí více. Tyto závěry však kritizoval Rosenfeld (2017), který vysoký nárůst online rozchodů přičítal tomu, že jedinci seznámení v online prostředí spolu byli kratší dobu (v průměru 4,4 roku), oproti offline prostředí (v průměru 19,1). Rosenfeld (2017) tvrdí, že rozdíl mezi mírou rozchodů u párů, které se seznámily online nebo offline je nesignifikantní.

5 Diskuse

Jedním z cílů předložené práce bylo zaměřit se na skutečnost, zda má nárůst seznamování prostřednictvím online technologií za následek oslabení nebo naopak posílení tradičních forem seznamování. Pro větší přehlednost jsou způsoby seznamování rozděleny na offline a online. Dané rozdělení způsobů je však velmi zjednodušené, protože v běžném světě se oba tyto způsoby vzájemně překrývají. Například jedinci mohou chodit do stejné školy, přesto se seznámí prostřednictvím online sítí. Komunikační technologie mohou posilovat nebo oslabovat stávající rodinné a přátelské vztahy a zároveň mohou ovlivňovat, kdo s kým interaguje. Dosavadní výzkumy ukazují, že seznámení s partnerem se do roku 1940 uskutečňovalo především prostřednictvím rodiny a od poloviny 20. století dominovalo seznámení prostřednictvím přátel (Rosenfeld a Thomas, 2012; Rosenfeld et al., 2019). V letech 1994 a 1995 byly představeny první webové prohlížeče a zároveň byly spuštěny první online seznamovací inzeráty. Online svět seznamování tím zažil velký nárůst uživatelů, kteří začali těchto forem seznamování využívat (Finkel et al., 2012). Tento pokles tradičních forem seznámení ve Spojených státech a nárůst online služeb naznačuje, že komunikační technologie mohly mít za následek vytlačení tradičních způsobů seznámení. Online seznamovací služby poskytují na rozdíl od rodiny a přátel široký výběr potenciálních partnerů, což mohlo vést k tomu, že jedinci na rodinu a přátele spoléhají méně (Rosenfeld et al., 2019). Tradiční seznamování prostřednictvím rodiny a přátel se částečně přesunulo do online prostoru. Online sociální sítě (jako je například Facebook) usnadňují navázání potenciálně romantického vztahu mezi lidmi, kteří jsou součástí dané sociální skupiny (přátelé) (Rosenfeld a Thomas, 2012; Rosenfeld, et al., 2019). Nejen sociální sítě, ale nyní i seznamovací aplikace, jako je například Tinder, umožňují propojit profil uživatele s facebookovým účtem nebo Instagramem. V případě shody mohou uživatelé vidět společné přátele na těchto sítích, což může spíše usnadnit navázání vztahu. Výzkum z roku 2009 ukazuje, že 22 % partnerů se v tomto roce seznámilo online, přičemž seznámení v online prostoru zprostředkované přáteli činilo 14,1 % (Rosenfeld and Thomas, 2012). Pokud by tedy vzrostlo procento partnerů, kteří se seznámí v online prostoru prostřednictvím rodiny a přátel, znamenalo by to, že nárůst seznámení pomocí internetu by pouze posílil navazování kontaktu skrz rodinu a přátele. Nedávná longitudinální studie ovšem naznačuje, že přátele ani blízcí příbuzní již ani v online prostoru nehrají zásadní roli při vytváření partnerských vztahů (Rosenfeld et al., 2019). Výzkum z roku 2017 ukazuje, že prostřednictvím internetu

se seznámilo 39 % partnerů, přičemž pouze 3,7 % párů se seznámilo online způsobem, který zprostředkovali přátelé. Seznámení mezi zcela neznámými respondenty vzrostlo ze 74 % v roce 2009 na 89 % v roce 2017 (Rosenfeld et al., 2019). Tyto výsledky ukazují, že online seznamování oslabuje seznamování prostřednictvím přátel, neboť dochází k vytváření vztahu mezi zcela neznámými jedinci. I v tomto případě jsou výzkumné studie limitující, neboť pocházejí ze Spojených států, tudíž tyto změny nelze generalizovat. V případě zkoumání způsobů seznámení by výzkumníci měli zohlednit prostředí, kde daní jedinci navázali kontakt, a zároveň se zaměřit na skutečnost, jak se o sobě partneři dozvěděli.

Studie uvádí, že rodinné a přátelské vazby tedy již nemají tak výrazný vliv na formování partnerských vztahů, což jedincům může umožnit větší flexibilitu ve způsobu vytváření vztahů (Bailey, 1989; Rosenfeld, 2008). Na první pohled by se mohlo zdát, že online seznamování teoreticky nabízí téměř nekonečný počet potenciálních partnerů díky tomu, že umožňuje propojit lidi z různých sociálních skupin a koutů světa. Jedinci přesto upřednostňují partnery s jim podobnými vlastnostmi, kteří se zároveň nachází blízko jejich bydliště (Gatter, & Hodkinson, 2016). Je zřejmé, že nabídka velkého množství potenciálních partnerů je pouze zdánlivá. Proto většina online seznamovacích aplikací poskytuje geolokační umístění, díky které mají uživatelé možnost nastavit si geografickou vzdálenost a další charakteristiky potenciálních partnerů (Finkel et al., 2012). Seznamovací webové stránky také umožňují filtrovat a vybírat potenciální partnery podle sociálně-demografických charakteristik nebo preferencí (Tong et al., 2016). To vede k předpokladu, že si vědomě kategorizujeme charakteristiky a vlastnosti partnerů podle jejich důležitosti, výběr partnera však probíhá z velké části na nevědomé úrovni. Během online seznamování se může stát, že jedinec naváže kontakt s uživatelem, který sice splňuje pro něj důležité požadavky, ale nezaujme jej. Může tedy nakonec upřednostnit partnera, ke kterému pociťuje větší sympatie. Není tedy jisté, nakolik nám tyto možnosti pomáhají zefektivnit hledání partnera a navazování vztahu oproti offline prostředí. Seznámení prostřednictvím rodiny a přátel nabízí menší počet potenciálních partnerů, ale je výhodné především z důvodu tzv. "předvýběru" partnera. Přátelé a rodinní příslušníci mohou partnery seznámit na základě charakterových vlastností a skutečností o daných jedincích a vědomě usuzují, zda si budou dotyční rozumět či nikoliv (Granovetter, 1973; Rosenfeld et al., 2019).

Další problematika se týká efektivnosti seznamování prostřednictvím online seznamovacích webů a aplikací. Online seznamování nedokáže zprostředkovat aspekty sociální interakce, které jsou pro posouzení porozumění s partnerem nezbytné (Chan, 2017).

Tato skutečnost může při osobním setkání jedinců zásadně ovlivnit vytvoření partnerského vztahu. Při online seznámení není možné zaznamenat neverbální komunikaci, nelze cítit tělesnou vůni a také není jisté, zda partneri v offline prostoru komunikují stejným způsobem. Existují seznamovací weby, které se zaměřují také na kompatibilitu v zájmech, hodnotách a vlastnostech (Hobbs, Owen, & Gerber, 2017), a proto je zde větší pravděpodobnost, že si daní jedinci budou rozumět. Z výše zmíněných důvodů vyplývá, že i přesto není zcela možné ověřit vzájemnou kompatibilitu partnerů. Uživatelé seznamovacích aplikací či webů se mohou například prezentovat na zastaralých nebo upravených profilových fotografiích a není jasné, zda jejich partnerský status a vlastní charakteristika odpovídá skutečnosti. Informace o uživatelích tedy mohou zkreslovat celkový pohled na jedince (Ellison, Hancock, & Toma, 2012). Například v případě setkání může mít jedinec díky prohlédnutým fotografiím potenciálního partnera jistá očekávání, která nemusí být při osobním kontaktu naplněna. Také například informace o věku, dosaženém vzdělání či plánech do budoucna nemusí odpovídat realitě. Není však jisté, zda tato zkreslená sebe prezentace v online prostředí je častější než v offline (Hancock, Toma and Ellison 2007).

Slabinou současného výzkumu zaměřeného na problematiku partnerských vztahů je silně zjednodušující dělení na kategorie krátkodobé a dlouhodobé vztahy (Buss, 2002). Ačkoliv tento koncept dělení slouží ke kategorizaci typu vztahu na základě délky trvání (např. Rhodes et al., 2005; Lantagne a Furman, 2017), v literatuře však neexistuje shoda ve vymezení délky trvání konkrétních typů vztahů (Perrett et al., 2002). Jiné studie proto používají pojem krátkodobé vztahy pro popis vztahů bez budoucí perspektivy a pojem dlouhodobé vztahy, pokud partneri zamýšlí navázat trvalý vztah či manželství (např. Stewart et al., 2000; Castro a Lopes 2010). Nicméně u reálných vztahů se tyto dvě kategorie často prolínají a mohou spadat do více kategorií najednou. Například výzkum Garcia a Reibera (2008) zabývající se výskytem hook-ups u vysokoškolských studentů ukázal, že přibližně polovina jedinců doufala, že se tento vztah vyvine v dlouhodobý romantický vztah. Jiné studie zaměřené na tuto problematiku ukázaly, že 20 % mladých dospělých tento vztah vyhledalo s nadějí, že postupem času dojde k rozvinutí daného vztahu, 51 % studentů s motivací vytvořit dlouhodobý vztah (Kuperberg & Padgett, 2015; Lyons et al., 2014; Vrangalova, 2014). Vztahy mohou být charakterizované například exkluzivitou, závazkem či intimitou (viz Kapitola 2) a tyto faktory mohou být využity pro rozlišení jednotlivých typů vztahů. Ačkoliv výzkum musí být vždy do jisté míry zjednodušující, výzkumníci by si měli být těchto limitů vědomi a je tedy žádoucí, aby vždy přesně definovali zkoumané typy vztahů (Eastwick et al., 2018; Raine et al., 2010). Tato komplexní taxonomie partnerských vztahů

je do jisté míry neprozkoumaným tématem a je zde tedy prostor pro další výzkum zabývající se danou problematikou.

V případě zkoumání partnerských vztahů jsou jako respondenti vybíráni především mladí dospělí a vysokoškolští studenti, což může být zásadním problémem pro výzkum typů vztahů a způsobů seznamování. S určitým věkem či životní etapou je provázen jistý způsob života, a proto mohou mít výsledky studií za následek zkreslení, neboť tyto vztahy se mohou s věkem dále vyvíjet. Přestože v období mladé dospělosti jedinci navazují dlouhodobé vztahy, pro tuto věkovou kategorii je zároveň charakteristické hledání sama sebe, experimentování s partnery a navazování nezávazných vztahů (Bogle, 2008). S tím souvisí také fakt, že výzkumy se zaměřují především na univerzitní prostředí, které je charakteristické vysokou anonymitou, vyšším počtem studentů, společenskými akcemi a téměř žádným dohledem rodičů (Garcia et al. 2012). Zároveň tyto akce bývají často spojovány s konzumací alkoholu, což může napomoci zapojit se do příležitostných vztahů (Longmore, & Giordano, 2014; Stoner, George, Peters, & Norris, 2007). Ačkoliv výše zmíněné faktory podporují mezi vysokoškolskými studenty navazování spíše nezávazných vztahů, tyto vztahy mohou být v budoucnu rozvíjeny. Jelikož jsou tyto výzkumy zaměřeny převážně na vysokoškolské studenty, není jisté, zda je preference navazování krátkodobých vztahů spojována s určitou věkovou kategorií, nebo zda existují individuální rozdíly mezi lidmi, kteří navazují a nenavazují krátkodobé vztahy. Za účelem zobecnění výsledku na celou populaci, by bylo potřeba do výzkumu zahrnout různé věkové skupiny, aby byla pokryta veškerá variabilita. Dále je nutné zvážit fakt, že velké množství studií se zaměřuje především na americkou společnost (Bogle, 2007; 2008; Epstein et al., 2009). Například hook-ups vztahy jsou zkoumány zejména v oblasti amerických univerzitních kampusů a není tedy jisté, zda se tento fenomén vyskytuje i v jiných částech světa (Epstein et al., 2009).

S ohledem na výše zmíněnou problematiku výzkumů zaměřených na partnerské vztahy je tedy nutné uvědomovat si meze výsledků uvedených v citovaných studiích. Při jejich reprezentaci je třeba brát v úvahu to, že pojmy využití v jednotlivých výzkumech mohou být různě definované a často zobrazují realitu pouze omezeně nebo zjednodušeně. Zároveň je tedy možné výzkumy nadále zdokonalovat, aby dokázaly co nejlépe popsat vývoj seznamování a fungování vztahů v běžném životě.

Závěr

Hlavním cílem předložené práce bylo prostřednictvím literární rešerše poskytnout přehled a kriticky zhodnotit studie zabývající se způsoby, jakými se partneři seznamují. Současně byly představeny nejběžněji zkoumané typy partnerských vztahů v souvislosti s konkrétními způsoby seznámení. Dalším cílem bylo zjistit, zda způsob seznámení ovlivňuje kvalitu a stabilitu partnerského vztahu. Práce se také zabývala otázkou efektivitu online a offline seznamování a zda online seznamování prostřednictvím komunikačních technologií posiluje nebo oslabuje tradiční způsoby seznamování.

Způsoby seznamování se proměňují v závislosti na vývoji společnosti, přičemž největší vliv na proměnu způsobu seznamování partnerů přinesl technologický vývoj a internetové propojení světa. Lidé se v první polovině 20. století seznamovali především prostřednictvím rodiny, přátel a na základní a střední škole, ve druhé polovině 20. století se začali seznamovat také v prostředí zaměstnání. S rozvojem technologií se tyto tradiční způsoby začaly uplatňovat méně, začalo se rozvíjet online seznamování, které je nyní ve Spojených státech nejčastějším způsobem seznámení se s partnerem (Rosenfeld, et al., 2019). Výzkumy ukazují, že nárůst seznamování prostřednictvím informačních technologií má za následek oslabení vlivu rodiny i přátel v online prostředí, neboť díky těmto technologiím a velkému množství potenciálních partnerů jedinci spoléhají na rodinu a přátele méně a spíše navazují vztahy se zcela neznámými jedinci (Rosenfeld a Thomas, 2012; Rosenfeld et al., 2019).

Samotný proces seznamování v online prostředí není natolik odlišný od seznamování v offline prostoru. I přes široký výběr potenciálních partnerů, které online seznamování nabízí, jedinci upřednostňují takové partnery, kteří se nachází v jejich fyzické blízkosti (Falcon, 2015; Barraket & Henry-Waring, 2008). Partneři jsou v online prostředí spárování pomocí různých algoritmů a na základě vědomých preferencí, výběr partnera však probíhá z velké části nevědomě. Ve skutečnosti může uživatel upřednostnit jedince, který nespĺňuje tolik požadovaných charakteristik, ale ke kterému uživatel pociťuje větší sympatie. Není tedy jisté, nakolik je tato možnost filtrovat efektivní. V offline prostředí toto filtrování náleží samotným jedincům, případně rodině a přátelům, kteří mohou dané jedince seznámit na základě vlastností obou partnerů. Toto prostředí však poskytuje pouze omezený počet potenciálních partnerů (Gatter, & Hodkinson, 2016). Online seznamovací weby a aplikace mohou být plně zkrácené sebe prezentace a dále nedokáží zprostředkovat aspekty, které jsou

při osobním setkání důležité, a proto si daní jedinci nemusí vzájemně porozumět. To může následně ovlivnit partnerský vztah.

Způsoby, jakými se partneři seznamují, mohou vést k různým typům vztahů. Například seznámením prostřednictvím přátel vznikají především vztahy dlouhodobé (Rosenfeld a Thomas, 2012). Toto však nelze generalizovat, neboť původně zamýšlený dlouhodobý vztah může skončit vztahem nezávazným, a naopak. Výzkumy ukazují, že například v prostředí, kde se lidé opakovaně setkávají, se může ze vztahu na jednu noc vyvinout romantický vztah (Rhoades a Stanley, 2014).

Studie naznačují, že jakmile partneři naváží vztah, způsob jejich seznámení již neovlivňuje kvalitu a stabilitu vztahu. Tato tvrzení se vztahují na dlouhodobé vztahy, kde jsou partneři ve vážném vztahu nebo manželství. Spokojenost v partnerském vztahu je tedy pravděpodobně silněji ovlivňována jinými faktory, jako jsou například sociální přijetí okolím, souhlas nebo podpora rodiny a přátel (Rosenfeld a Thomas, 2012; Cacioppo et al., 2013).

Tato práce se zabývala studiiemi západních společností, především Spojených států, další výzkumy by se mohly zaměřit na vytvoření literární rešerše na toto téma z východních společností. Seznamování partnerů je kulturně specifické, a proto by bylo zajímavé porovnat vliv různých kultur a tradic na způsob seznamování napříč populacemi. Další výzkum je možné zaměřit na podrobné klasifikování typů partnerských vztahů, protože většina studií pracuje se zjednodušujícím dělením typů vztahu na krátkodobé a dlouhodobé, nicméně tyto kategorie se mohou prolínat.

Existuje mnoho možností a způsobů, jak se mohou partneři seznámit. Je však možné, že někteří jedinci jsou vůči jistým způsobům seznámení nedůvěřiví a mohou být zatíženi předsudky, že například v prostředí baru nebo prostřednictvím seznamovacích aplikací se navazují pouze vztahy nezávazné. Studie naopak ukazují, že i na těchto místech mohou partneři navázat dlouhodobé vztahy. Zároveň výsledky studií týkající se stability a kvality vztahů ukazují, že spokojenost v dlouhodobém vztahu se neliší v závislosti na způsobu seznámení. Jedním z přínosů této práce by tedy mohlo být oprostění se od stereotypních představ, které mohou někteří čtenáři mít.

Seznam použité literatury

- AHUVIA, Aaron C. a Mara B. ADELMAN. Formal Intermediaries in the Marriage Market: A Typology and Review. *Journal of Marriage and the Family* [online]. 1992, **54**(2) [cit. 2021-7-24]. ISSN 00222445. Dostupné z: doi:10.2307/353076
- ANDERSON, Traci L. Relationships among Internet Attitudes, Internet Use, Romantic Beliefs, and Perceptions of Online Romantic Relationships. *CyberPsychology & Behavior* [online]. 2005, **8**(6), 521-531 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1094-9313. Dostupné z: doi:10.1089/cpb.2005.8.521
- APOSTOLOU, Menelaos a Spyroulla GEORGIU. Parent-Offspring Conflict Over Short-Term Mating Strategies. *Interpersona: An International Journal on Personal Relationships* [online]. 2012, **5**(2), 134-148 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1981-6472. Dostupné z: doi:10.5964/ijpr.v5i2.61
- APOSTOLOU, Menelaos. Sexual selection under parental choice: the role of parents in the evolution of human mating. *Evolution and Human Behavior* [online]. 2007, **28**(6), 403-409 [cit. 2021-7-30]. ISSN 10905138. Dostupné z: doi:10.1016/j.evolhumbehav.2007.05.007
- APOSTOLOU, Menelaos. *Sexual Selection Under Parental Choice* [online]. Psychology Press, 2013 [cit. 2021-7-29]. ISBN 9781135009496. Dostupné z: doi:10.4324/9780203741658
- ARRIAGA, Ximena B. a Christopher R. AGNEW. Being Committed: Affective, Cognitive, and Conative Components of Relationship Commitment. *Personality and Social Psychology Bulletin* [online]. 2001, **27**(9), 1190-1203 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0146-1672. Dostupné z: doi:10.1177/0146167201279011
- ARUM, Richard, Josipa ROKSA a Michelle J. BUDIG. The romance of college attendance: Higher education stratification and mate selection. *Research in Social Stratification and Mobility* [online]. 2008, **26**(2), 107-121 [cit. 2021-7-23]. ISSN 02765624. Dostupné z: doi:10.1016/j.rssm.2008.02.003
- BAHR, H. M. (1976). The kinship role. *Role structure and analysis of the family*, 61-79.
- BAILEY, B. L. (1989). *From front porch to back seat: Courtship in twentieth-century America*. JHU Press.
- BARRETT, L., DUNBAR, R., LYCETT, J. (2007): *Evoluční psychologie člověka*. Praha: Portál.

- BÁRTOVÁ, Klára; ŠTĚRBOVÁ, Zuzana. (2020) Mating Strategies. In: Shackelford T., Weekes-Shackelford V. (eds) *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science*. Springer, Cham.
- BATEMAN, A. J. (1948). Intra-sexual selection in *Drosophila*. *Heredity*, 2(3), 349- 368.
- BATES, A. Parental Roles in Courtship. *Social Forces* [online]. 1942, 20(4), 483-486 [cit. 2021-7-28]. ISSN 0037-7732. Dostupné z: doi:10.2307/2570885
- BEARAK, Jonathan Marc. Casual Contraception in Casual Sex: Life-Cycle Change in Undergraduates' Sexual Behavior in Hookups. *Social Forces* [online]. 2014, 93(2), 483-513 [cit. 2021-7-23]. ISSN 1534-7605. Dostupné z: doi:10.1093/sf/sou091
- BEAUJOUAN, Éva a Máire NÍ BHROLCHÁIN. Cohabitation and marriage in Britain since the 1970s. *Population Trends* [online]. 2011, 145(1), 35-59 [cit. 2021-7-29]. ISSN 2040-1590. Dostupné z: doi:10.1057/pt.2011.16
- BERCOVICI, J. (2007). Notes: the workplace romance and sexual favouritism: creating a dialogue between social science and the law of sexual harassment. *Southern California Interdisciplinary Law Journal*, 16, pp. 183– 214.
- BÉRUBÉ, A. (2010). *Coming out under fire: The history of gay men and women in World War II*. Univ of North Carolina Press.
- BEST, Kirsty a Sharon DELMEGE. The filtered encounter: online dating and the problem of filtering through excessive information. *Social Semiotics* [online]. 2012, 22(3), 237-258 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1035-0330. Dostupné z: doi:10.1080/10350330.2011.648405
- BISSON, Melissa A. a Timothy R. LEVINE. Negotiating a Friends with Benefits Relationship. *Archives of Sexual Behavior* [online]. 2009, 38(1), 66-73 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0004-0002. Dostupné z: doi:10.1007/s10508-007-9211-2
- BJORKLUND, David F. a Todd K. SHACKELFORD. Differences in Parental Investment Contribute to Important Differences Between Men and Women. *Current Directions in Psychological Science* [online]. 1999, 8(3), 86-89 [cit. 2021-7-19]. ISSN 0963-7214. Dostupné z: doi:10.1111/1467-8721.00020
- BLACKWELL, Courtney, Jeremy BIRNHOLTZ a Charles ABBOTT. Seeing and being seen: Co-situation and impression formation using Grindr, a location-aware gay dating app. *New Media & Society* [online]. 2015, 17(7), 1117-1136 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1461-4448. Dostupné z: doi:10.1177/1461444814521595
- BLAIR, Karen L. a Diane HOLMBERG. Perceived social network support and well-being in same-sex versus mixed-sex romantic relationships. *Journal of Social and Personal*

Relationships [online]. 2008, **25**(5), 769-791 [cit. 2021-7-29]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407508096695

BLAU, Peter M., Terry C. BLUM a Joseph E. SCHWARTZ. Heterogeneity and Inter-marriage. *American Sociological Review* [online]. 1982, **47**(1) [cit. 2021-7-23]. ISSN 00031224. Dostupné z: doi:10.2307/2095041

BLOSSFELD, Hans-Peter a Andreas TIMM. Educational Systems as Marriage Markets in Modern Societies: a Conceptual Framework. BLOSSFELD, Hans-Peter a Andreas TIMM, ed. *Who Marries Whom?* [online]. Dordrecht: Springer Netherlands, 2003, 2003, s. 1-18 [cit. 2021-7-29]. European Studies of Population. ISBN 978-1-4020-1803-9. Dostupné z: doi:10.1007/978-94-007-1065-8_1

BOGLE, Kathleen A. The Shift from Dating to Hooking up in College: What Scholars Have Missed. *Sociology Compass* [online]. 2007, **1**(2), 775-788 [cit. 2021-7-22]. ISSN 17519020. Dostupné z: doi:10.1111/j.1751-9020.2007.00031.x

BOGLE, Kathleen A. *Hooking up: Sex, dating, and relationships on campus*. NYU Press, 2008.

BOTT, Family and Social Network: Roles, Norms, and External Relationships in Ordinary Urban Families (Tavistock, London, UK, 1957).

BRADSHAW, Carolyn, Arnold S. KAHN a Bryan K. SAVILLE. To Hook Up or Date: Which Gender Benefits? *Sex Roles* [online]. 2010, **62**(9-10), 661-669 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0360-0025. Dostupné z: doi:10.1007/s11199-010-9765-7

BRINES, Julie a Kara JOYNER. The Ties That Bind: Principles of Cohesion in Cohabitation and Marriage. *American Sociological Review* [online]. 1999, **64**(3) [cit. 2021-7-20]. ISSN 00031224. Dostupné z: doi:10.2307/2657490

BUSCHE, Lisa, Michael MARKS a Kristen OATES. The effect of recent sexual activity on partner desirability: An evolutionary perspective. *Journal of Social, Evolutionary, and Cultural Psychology* [online]. 2013, **7**(1), 51-65 [cit. 2021-7-19]. ISSN 1933-5377. Dostupné z: doi:10.1037/h0099174

BUSS, D.M. (2002). Human mating strategies. *Samfundsokonomien*, 4, 47-58

BUSS, David M. a David P. SCHMITT. Mate Preferences and Their Behavioral Manifestations. *Annual Review of Psychology* [online]. 2019, **70**(1), 77-110 [cit. 2021-7-19]. ISSN 0066-4308. Dostupné z: doi:10.1146/annurev-psych-010418-103408

- BUSS, David M. a David P. SCHMITT. Sexual Strategies Theory. SHACKELFORD, Todd K. a Viviana A. WEEKES-SHACKELFORD, ed. *Encyclopedia of Evolutionary Psychological Science* [online]. Cham: Springer International Publishing, 2017, 2016-12-23, s. 1-5 [cit. 2021-7-29]. ISBN 978-3-319-16999-6. Dostupné z: doi:10.1007/978-3-319-16999-6_1861-1
- BUSS, David M. a David P. SCHMITT. Sexual Strategies Theory: An evolutionary perspective on human mating. *Psychological Review* [online]. 1993, **100**(2), 204-232 [cit. 2021-7-18]. ISSN 1939-1471. Dostupné z: doi:10.1037/0033-295X.100.2.204
- BUSS, David M. a Todd K. SHACKELFORD. Attractive Women Want it All: Good Genes, Economic Investment, Parenting Proclivities, and Emotional Commitment. *Evolutionary Psychology* [online]. 2008, **6**(1) [cit. 2021-7-19]. ISSN 1474-7049. Dostupné z: doi:10.1177/147470490800600116
- BUSS, David M. Sex differences in human mate preferences: Evolutionary hypotheses tested in 37 cultures. *Behavioral and Brain Sciences* [online]. 1989, **12**(1), 1-14 [cit. 2021-7-19]. ISSN 0140-525X. Dostupné z: doi:10.1017/S0140525X00023992
- BUSS, David M., Cari GOETZ, Joshua D. DUNTLEY, Kelly ASAO a Daniel CONROY-BEAM. The mate switching hypothesis. *Personality and Individual Differences* [online]. 2017, **104**, 143-149 [cit. 2021-7-19]. ISSN 01918869. Dostupné z: doi:10.1016/j.paid.2016.07.022
- BUSS, M. D. (2003): *The Evolution of Desire: Strategies of Human Mating*. Revised Edition. New York: Basic Books
- BUUNK, Abraham P. a Alejandro Castro SOLANO. Conflicting preferences of parents and offspring over criteria for a mate: A study in Argentina. *Journal of Family Psychology* [online]. 2010, **24**(4), 391-399 [cit. 2021-7-20]. ISSN 1939-1293. Dostupné z: doi:10.1037/a0020252
- BUUNK, Bram. Extramarital sex in the Netherlands. *Alternative Lifestyles* [online]. 1980, **3**(1), 11-39 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0161-570X. Dostupné z: doi:10.1007/BF01083027
- CACIOPPO, J. T., S. CACIOPPO, G. C. GONZAGA, E. L. OGBURN a T. J. VANDERWEELE. Marital satisfaction and break-ups differ across on-line and off-line meeting venues. *Proceedings of the National Academy of Sciences* [online]. 2013, **110**(25), 10135-10140 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0027-8424. Dostupné z: doi:10.1073/pnas.1222447110

- CASTRO, Ángel, Juan Ramón BARRADA, Pedro J. RAMOS-VILLAGRASA a Elena FERNÁNDEZ-DEL-RÍO. Profiling Dating Apps Users: Sociodemographic and Personality Characteristics. *International Journal of Environmental Research and Public Health* [online]. 2020, **17**(10) [cit. 2021-7-28]. ISSN 1660-4601. Dostupné z: doi:10.3390/ijerph17103653
- CASTRO, Felipe Nalon a Fívia DE ARAÚJO LOPES. Romantic Preferences in Brazilian Undergraduate Students: From the Short Term to the Long Term. *The Journal of Sex Research* [online]. 2011, **48**(5), 479-485 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224499.2010.506680
- CLARKE, Linda. Sexual relationships and sexual conduct in the workplace. *Legal Studies* [online]. 2006, **26**(3), 347-368 [cit. 2021-7-29]. ISSN 0261-3875. Dostupné z: doi:10.1111/j.1748-121X.2006.00020.x
- CLAXTON, Shannon E. a Manfred H. M. VAN DULMEN. Casual Sexual Relationships and Experiences in Emerging Adulthood. *Emerging Adulthood* [online]. 2013, **1**(2), 138-150 [cit. 2021-7-22]. ISSN 2167-6968. Dostupné z: doi:10.1177/2167696813487181
- CLEMENS, Chris, David ATKIN a Archana KRISHNAN. The influence of biological and personality traits on gratifications obtained through online dating websites. *Computers in Human Behavior* [online]. 2015, **49**, 120-129 [cit. 2021-7-24]. ISSN 07475632. Dostupné z: doi:10.1016/j.chb.2014.12.058
- COCKS, H. G. (2009). *Classified: The secret history of the personal column*. Random house.
- COLLINS, Tara J. a Tori L. HORN. “I’ll call you...” Communication frequency as a regulator of satisfaction and commitment across committed and casual sexual relationship types. *Journal of Social and Personal Relationships* [online]. 2019, **36**(4), 1123-1145 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407518755554
- CONLEY, Terri D., Jes L. MATSICK, Amy C. MOORS a Ali ZIEGLER. Investigation of Consensually Nonmonogamous Relationships. *Perspectives on Psychological Science* [online]. 2017, **12**(2), 205-232 [cit. 2021-7-20]. ISSN 1745-6916. Dostupné z: doi:10.1177/1745691616667925
- D’ANGELO, Jonathan D. a Catalina L. TOMA. There Are Plenty of Fish in the Sea: The Effects of Choice Overload and Reversibility on Online Daters’ Satisfaction With Selected

Partners. *Media Psychology* [online]. 2016, **20**(1), 1-27 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1521-3269. Dostupné z: doi:10.1080/15213269.2015.1121827

DANIELSBACKA, Mirikka, Antti O. TANSKANEN a Francesco C. BILLARI. Meeting online and family-related outcomes: evidence from three German cohorts. *Journal of Family Studies* [online]. , 1-26 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1322-9400. Dostupné z: doi:10.1080/13229400.2020.1835694

DARDEN, Donna K. a Patricia R. KOSKI. Using the personals ads: A deviant activity? *Deviant Behavior* [online]. 1988, **9**(4), 383-400 [cit. 2021-7-24]. ISSN 0163-9625. Dostupné z: doi:10.1080/01639625.1988.9967793

Dating App Revenue and Usage Statistics (2021) – Business of Apps. Business of Apps – Connecting the app industry [online] Dostupné z: <https://www.businessofapps.com/data/dating-app-market/>

DAVID, Gaby a Carolina CAMBRE. Screened Intimacies: Tinder and the Swipe Logic. *Social Media + Society* [online]. 2016, **2**(2) [cit. 2021-7-23]. ISSN 2056-3051. Dostupné z: doi:10.1177/2056305116641976

DRAPER, Patricia a Henry HARPENDING. A Sociobiological Perspective on the Development of Human Reproductive Strategies. MACDONALD, Kevin B., ed. *Sociobiological Perspectives on Human Development* [online]. New York, NY: Springer New York, 1988, 1988, s. 340-372 [cit. 2021-7-29]. ISBN 978-1-4612-8338-6. Dostupné z: doi:10.1007/978-1-4612-3760-0_12

DUGUAY, Stefanie. Dressing up Cinderella: interrogating authenticity claims on the mobile dating app Tinder. *Information, Communication & Society* [online]. 2016, **20**(3), 351-367 [cit. 2021-7-28]. ISSN 1369-118X. Dostupné z: doi:10.1080/1369118X.2016.1168471

DUNBAR, R.I.M. a David WAYNFORTH. Conditional Mate Choice Strategies in Humans: Evidence From 'Lonely Hearts' Advertisements. *Behaviour* [online]. 1995, **132**(9-10), 755-779 [cit. 2021-6-21]. ISSN 0005-7959. Dostupné z: doi:10.1163/156853995X00135

DURANTE, Kristina M., Paul W. EASTWICK, Eli J. FINKEL, Steven W. GANGESTAD a Jeffry A. SIMPSON. *Pair-Bonded Relationships and Romantic Alternatives* [online]. Elsevier, 2016, 2016, s. 1-74 [cit. 2021-7-19]. Advances in Experimental Social Psychology. ISBN 9780128047378. Dostupné z: doi:10.1016/bs.aesp.2015.09.001

EASTWICK, Paul W., Elizabeth KENESKI, Taylor A. MORGAN, Meagan A. MCDONALD a Sabrina A. HUANG. What do short-term and long-term relationships look like? Building the relationship coordination and strategic timing (ReCAST) model. *Journal*

- of Experimental Psychology: General* [online]. 2018, **147**(5), 747-781 [cit. 2021-7-20]. ISSN 1939-2222. Dostupné z: doi:10.1037/xge0000428
- EISENBERG, Marla. *Archives of Sexual Behavior* [online]. **30**(6), 575-589 [cit. 2021-7-23]. ISSN 00040002. Dostupné z: doi:10.1023/A:1011958816438
- EPSTEIN, Marina, Jerel P. CALZO, Andrew P. SMILER a L. Monique WARD. "Anything From Making Out to Having Sex": Men's Negotiations of Hooking Up and Friends With Benefits Scripts. *Journal of Sex Research* [online]. 2009, **46**(5), 414-424 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224490902775801
- FALCON, M. (2015). Family Influences on Mate Selection: Outcomes for Homogamy and Same-Sex Coupling. *Unpublished manuscript*. http://www.stanford.edu/~mrosenfe/how_meet_public/Falcon_Family_Influences_Mate_Selection_2015.pdf.
- FEINSTEIN, Brian A., Trey V. DELLUCCI, Patrick S. SULLIVAN a Brian MUSTANSKI. Characterizing Sexual Agreements With One's Most Recent Sexual Partner Among Young Men Who Have Sex With Men. *AIDS Education and Prevention* [online]. 2018, **30**(4), 335-349 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0899-9546. Dostupné z: doi:10.1521/aeap.2018.30.4.335
- FELD, Scott L. The Focused Organization of Social Ties. *American Journal of Sociology* [online]. 1981, **86**(5), 1015-1035 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0002-9602. Dostupné z: doi:10.1086/227352
- FELMLEE, D. H. No Couple Is an Island: A Social Network Perspective on Dyadic Stability. *Social Forces* [online]. 2001, **79**(4), 1259-1287 [cit. 2021-7-28]. ISSN 0037-7732. Dostupné z: doi:10.1353/sof.2001.0039
- FELMLEE, Diane, Susan SPRECHER a Edward BASSIN. The Dissolution of Intimate Relationships: A Hazard Model. *Social Psychology Quarterly* [online]. 1990, **53**(1) [cit. 2021-7-24]. ISSN 01902725. Dostupné z: doi:10.2307/2786866
- FIELDER, Robyn L., Jennifer L. WALSH, Kate B. CAREY a Michael P. CAREY. Predictors of Sexual Hookups: A Theory-Based, Prospective Study of First-Year College Women. *Archives of Sexual Behavior* [online]. 2013, **42**(8), 1425-1441 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0004-0002. Dostupné z: doi:10.1007/s10508-013-0106-0
- FINKEL, Eli J., Paul W. EASTWICK, Benjamin R. KARNEY, Harry T. REIS a Susan SPRECHER. Online Dating. *Psychological Science in the Public Interest* [online]. 2012, **13**(1), 3-66 [cit. 2021-7-28]. ISSN 1529-1006. Dostupné z: doi:10.1177/1529100612436522

FISHER, William A. a Donn BYRNE. Sex differences in response to erotica? Love versus lust. *Journal of Personality and Social Psychology* [online]. 1978, **36**(2), 117-125 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0022-3514. Dostupné z: doi:10.1037/0022-3514.36.2.117

FLETCHER, Garth J. O., Jacqueline M. TITHER, Claire O'LOUGHLIN, Myron FRIESEN a Nickola OVERALL. Warm and Homely or Cold and Beautiful? Sex Differences in Trading Off Traits in Mate Selection. *Personality and Social Psychology Bulletin* [online]. 2004, **30**(6), 659-672 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0146-1672. Dostupné z: doi:10.1177/0146167203262847

FORSTE, Renata a Koray TANFER. Sexual Exclusivity among Dating, Cohabiting, and Married Women. *Journal of Marriage and the Family* [online]. 1996, **58**(1) [cit. 2021-7-20]. ISSN 00222445. Dostupné z: doi:10.2307/353375

FURMAN, Wyndol a Laura SHAFFER. Romantic Partners, Friends, Friends with Benefits, and Casual Acquaintances as Sexual Partners. *Journal of Sex Research* [online]. 2011, **48**(6), 554-564 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224499.2010.535623

GANGESTAD, Steven W. a Jeffry A. SIMPSON. The evolution of human mating: Trade-offs and strategic pluralism. *Behavioral and Brain Sciences* [online]. 2000, **23**(4), 573-587 [cit. 2021-7-19]. ISSN 0140-525X. Dostupné z: doi:10.1017/S0140525X0000337X

GAO, Ge. Intimacy, passion, and commitment in Chinese and US American romantic relationships. *International Journal of Intercultural Relations* [online]. 2001, **25**(3), 329-342 [cit. 2021-7-20]. ISSN 01471767. Dostupné z: doi:10.1016/S0147-1767(01)00007-4

GARCÍA, Herenia, Encarnación SORIANO a Gilberto ARRIAZA. Friends with Benefits and Psychological Wellbeing. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* [online]. 2014, **132**, 241-247 [cit. 2021-7-22]. ISSN 18770428. Dostupné z: doi:10.1016/j.sbspro.2014.04.305

GARCIA, Justin R. a Chris REIBER. Hook-up behavior: A biopsychosocial perspective. *Journal of Social, Evolutionary, and Cultural Psychology* [online]. 2008, **2**(4), 192-208 [cit. 2021-7-23]. ISSN 1933-5377. Dostupné z: doi:10.1037/h0099345

GARCIA, Justin R., Chris REIBER, Sean G. MASSEY a Ann M. MERRIWETHER. Sexual Hookup Culture: A Review. *Review of General Psychology* [online]. 2012, **16**(2), 161-176 [cit. 2021-7-23]. ISSN 1089-2680. Dostupné z: doi:10.1037/a0027911

GATTER, Karoline, Kathleen HODKINSON a Monika KOLLE. On the differences between Tinder™ versus online dating agencies: Questioning a myth. An exploratory study.

Cogent Psychology [online]. 2016, **3**(1) [cit. 2021-7-24]. ISSN 2331-1908. Dostupné z: doi:10.1080/23311908.2016.1162414

GAUTHIER, Anne H. a Frank F. FURSTENBERG. The Transition to Adulthood: A Time Use Perspective. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science* [online]. 2002, **580**(1), 153-171 [cit. 2021-7-24]. ISSN 0002-7162. Dostupné z: doi:10.1177/000271620258000107

GELLES, D. (2011). Inside Match. com: It's all about the algorithm. *Retrieved October, 18, 2017.*

GLENN, Norval; MARQUARDT, Elizabeth. Hooking up, hanging out, and hoping for Mr. Right. 2001.

GODBEER, R. Courtship and Sexual Freedom in Eighteenth-Century America. *OAH Magazine of History* [online]. 2004, **18**(4), 9-13 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0882-228X. Dostupné z: doi:10.1093/maghis/18.4.9

GRANOVETTER, Mark S. The strength of weak ties. *American journal of sociology*, 1973, **78**.6: 1360-1380.

GRAY, Peter B., Justin R. GARCIA a Amanda N. GESSELMAN. Age-related patterns in sexual behaviors and attitudes among single U.S. Adults: An evolutionary approach. *Evolutionary Behavioral Sciences* [online]. 2019, **13**(2), 111-126 [cit. 2021-7-19]. ISSN 2330-2933. Dostupné z: doi:10.1037/ebs0000126

GRELLO, Catherine M., Deborah P. WELSH a Melinda S. HARPER. No strings attached: The nature of casual sex in college students. *Journal of Sex Research* [online]. 2006, **43**(3), 255-267 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224490609552324

GRIFFIN, Meredith, Amy CANEVELLO a Richard D. MCANULTY. Motives and Concerns Associated with Geosocial Networking App Usage: An Exploratory Study Among Heterosexual College Students in the United States. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking* [online]. 2018, **21**(4), 268-275 [cit. 2021-7-28]. ISSN 2152-2715. Dostupné z: doi:10.1089/cyber.2017.0309

GUDELUNAS, David. There's an App for that: The Uses and Gratifications of Online Social Networks for Gay Men. *Sexuality & Culture* [online]. 2012, **16**(4), 347-365 [cit. 2021-7-24]. ISSN 1095-5143. Dostupné z: doi:10.1007/s12119-012-9127-4

GUSTAFSSON, Hanna C., Martha J. COX a Clancy BLAIR. Maternal parenting as a mediator of the relationship between intimate partner violence and effortful control. *Journal of Family Psychology* [online]. 2012, **26**(1), 115-123 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1939-1293. Dostupné z: doi:10.1037/a0026283

GWINNELL, E. (1998). Online seductions: Falling in love with strangers on the Internet. Kodansha Amer Incorporated.

HAGESTAD, Gunhild O. The Aging Society as a Context for Family Life. JECKER, Nancy S., ed. *Aging And Ethics* [online]. Totowa, NJ: Humana Press, 1992, 1992, s. 123-146 [cit. 2021-7-28]. ISBN 978-0-89603-255-2. Dostupné z: doi:10.1007/978-1-4612-0423-7_5

HAMILTON, Nicola Fox. Romantic Relationships and Online Dating. ATTRILL, Alison a Chris FULLWOOD, ed. *Applied Cyberpsychology* [online]. London: Palgrave Macmillan UK, 2016, 2016, s. 144-160 [cit. 2021-7-29]. ISBN 978-1-349-70390-6. Dostupné z: doi:10.1057/9781137517036_9

HANCOCK, Jeffrey T., Catalina TOMA a Nicole ELLISON. The truth about lying in online dating profiles. In: *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems* [online]. New York, NY, USA: ACM, 2007, 2007-04-29, s. 449-452 [cit. 2021-7-24]. ISBN 9781595935939. Dostupné z: doi:10.1145/1240624.1240697

HANDEL, Mark J. a Irina SHKLOVSKI. Disclosure, ambiguity and risk reduction in real-time dating sites. In: *Proceedings of the 17th ACM international conference on Supporting group work - GROUP '12* [online]. New York, New York, USA: ACM Press, 2012, 2012, s. 175- [cit. 2021-7-24]. ISBN 9781450314862. Dostupné z: doi:10.1145/2389176.2389203

HAWKINS, D. N. a A. BOOTH. Unhappily Ever After: Effects of Long-Term, Low-Quality Marriages on Well-Being. *Social Forces* [online]. 2005, **84**(1), 451-471 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0037-7732. Dostupné z: doi:10.1353/sof.2005.0103

HEKMA, Gert a Alain GIAMI. Sexual Revolutions: An Introduction. HEKMA, Gert a Alain GIAMI, ed. *Sexual Revolutions* [online]. London: Palgrave Macmillan UK, 2014, 2014, s. 1-24 [cit. 2021-7-23]. ISBN 978-1-349-45804-2. Dostupné z: doi:10.1057/9781137321466_1

HELDMAN, Caroline a Lisa WADE. Hook-Up Culture: Setting a New Research Agenda. *Sexuality Research and Social Policy* [online]. 2010, **7**(4), 323-333 [cit. 2021-7-23]. ISSN 1868-9884. Dostupné z: doi:10.1007/s13178-010-0024-z

- HENRY-WARING, M., & BARRAKET, J. (2008). Dating & intimacy in the 21 st century: The use of online dating sites in Australia. *International Journal of Emerging Technologies & Society*, 6(1).
- HOBBS, Mitchell, Stephen OWEN a Livia GERBER. Liquid love? Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy. *Journal of Sociology* [online]. 2017, **53**(2), 271-284 [cit. 2021-7-24]. ISSN 1440-7833. Dostupné z: doi:10.1177/1440783316662718
- HSUEH, Annie C., Kristen Rahbar MORRISON a Brian D. DOSS. Qualitative reports of problems in cohabiting relationships: Comparisons to married and dating relationships. *Journal of Family Psychology* [online]. 2009, **23**(2), 236-246 [cit. 2021-7-20]. ISSN 1939-1293. Dostupné z: doi:10.1037/a0015364
- HUGHES, Mikayla, Kelly MORRISON a Kelli Jean K. ASADA. What's love got to do with it? Exploring the impact of maintenance rules, love attitudes, and network support on friends with benefits relationships. *Western Journal of Communication* [online]. 2005, **69**(1), 49-66 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1057-0314. Dostupné z: doi:10.1080/10570310500034154
- HYNIE, Michaela, Richard N. LALONDE a Nam S. LEE. Parent-child value transmission among Chinese immigrants to North America: The case of traditional mate preferences. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology* [online]. 2006, **12**(2), 230-244 [cit. 2021-7-20]. ISSN 1939-0106. Dostupné z: doi:10.1037/1099-9809.12.2.230
- CHAN, Lik Sam. Who uses dating apps? Exploring the relationships among trust, sensation-seeking, smartphone use, and the intent to use dating apps based on the Integrative Model. *Computers in Human Behavior* [online]. 2017, **72**, 246-258 [cit. 2021-7-28]. ISSN 07475632. Dostupné z: doi:10.1016/j.chb.2017.02.053
- CHERLIN, A. (2009). *Marriage, divorce, remarriage*. Harvard University Press
- ILLOUZ, Eva. *Consuming the Romantic Utopia* [online]. University of California Press, 1997 [cit. 2021-7-29]. ISBN 9780520917996. Dostupné z: doi:10.1525/9780520917996
- JOHNSON, Susan M. a Paul S. GREENMAN. The path to a secure bond: Emotionally focused couple therapy. *Journal of Clinical Psychology* [online]. 2006, **62**(5), 597-609 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0021-9762. Dostupné z: doi:10.1002/jclp.20251
- JONASON, Peter K., Norman P. LI a Jessica RICHARDSON. Positioning the Booty-Call Relationship on the Spectrum of Relationships: Sexual but More Emotional Than One-Night

Stands. *The Journal of Sex Research* [online]. 2011, **48**(5), 486-495 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224499.2010.497984

JONASON, Peter K., Norman P. LI a Margaret J. CASON. The “Booty Call”: A Compromise Between Men's and Women's Ideal Mating Strategies. *Journal of Sex Research* [online]. 2009, **46**(5), 460-470 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224490902775827

KALMIJN, M. a H. FLAP. Assortative Meeting and Mating: Unintended Consequences of Organized Settings for Partner Choices. *Social Forces* [online]. 2001, **79**(4), 1289-1312 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0037-7732. Dostupné z: doi:10.1353/sof.2001.0044

KALMIJN, Matthijs. Intermarriage and Homogamy: Causes, Patterns, Trends. *Annual Review of Sociology* [online]. 1998, **24**(1), 395-421 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0360-0572. Dostupné z: doi:10.1146/annurev.soc.24.1.395

KENRICK, Douglas T., Gary E. GROTH, Melanie R. TROST a Edward K. SADALLA. Integrating evolutionary and social exchange perspectives on relationships: Effects of gender, self-appraisal, and involvement level on mate selection criteria. *Journal of Personality and Social Psychology* [online]. 1993, **64**(6), 951-969 [cit. 2021-7-19]. ISSN 1939-1315. Dostupné z: doi:10.1037/0022-3514.64.6.951

KRÜGER, Steffen a Ane CHARLOTTE SPILDE. Judging books by their covers – Tinder interface, usage and sociocultural implications. *Information, Communication & Society* [online]. 2020, **23**(10), 1395-1410 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1369-118X. Dostupné z: doi:10.1080/1369118X.2019.1572771

KUPERBERG, Arielle a Joseph E. PADGETT. Dating and Hooking Up in College: Meeting Contexts, Sex, and Variation by Gender, Partner's Gender, and Class Standing. *The Journal of Sex Research* [online]. 2015, **52**(5), 517-531 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224499.2014.901284

KUPERBERG, Arielle a Joseph E. PADGETT. The role of culture in explaining college students' selection into hookups, dates, and long-term romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships* [online]. 2016, **33**(8), 1070-1096 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407515616876

KURDEK, Lawrence A. a J. Patrick SCHMITT. Relationship quality of partners in heterosexual married, heterosexual cohabiting, and gay and lesbian relationships. *Journal of Personality and Social Psychology* [online]. 1986, **51**(4), 711-720 [cit. 2021-7-20]. ISSN 1939-1315. Dostupné z: doi:10.1037/0022-3514.51.4.711

- LANTAGNE, Ann a Wyndol FURMAN. Romantic relationship development: The interplay between age and relationship length. *Developmental Psychology* [online]. 2017, **53**(9), 1738-1749 [cit. 2021-7-20]. ISSN 1939-0599. Dostupné z: doi:10.1037/dev0000363
- LAUMANN, Edward O., Robert T. MICHAEL a John H. GAGNON. A Political History of the National Sex Survey of Adults. *Family Planning Perspectives* [online]. 1994, **26**(1) [cit. 2021-7-30]. ISSN 00147354. Dostupné z: doi:10.2307/2136095
- LAWRENCE, R. (2004). Guest editorial: Overcoming the stigma of online dating-What are we embarrassed for. *Online Dating Magazine*.
- LE, BENJAMIN, NATALIE L. DOVE, CHRISTOPHER R. AGNEW, MIRIAM S. KORN a AMELIA A. MUTSO. Predicting nonmarital romantic relationship dissolution: A meta-analytic synthesis. *Personal Relationships* [online]. 2010, **17**(3), 377-390 [cit. 2021-7-28]. ISSN 13504126. Dostupné z: doi:10.1111/j.1475-6811.2010.01285.x
- LEFEBVRE, Leah E. Swiping me off my feet. *Journal of Social and Personal Relationships* [online]. 2018, **35**(9), 1205-1229 [cit. 2021-7-28]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407517706419
- LEHMILLER, Justin J., Laura E. VANDERDRIFT a Janice R. KELLY. Sex Differences in Approaching Friends with Benefits Relationships. *The Journal of Sex Research* [online]. 2011, **48**(2-3), 275-284 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224491003721694
- LESLIE, Leigh A., Ted L. HUSTON a Michael P. JOHNSON. Parental Reactions to Dating Relationships: Do They Make a Difference? *Journal of Marriage and the Family* [online]. 1986, **48**(1) [cit. 2021-7-28]. ISSN 00222445. Dostupné z: doi:10.2307/352228
- LEURS, Elleke a Anne HARDY. Tinder tourism: tourist experiences beyond the tourism industry realm. *Annals of Leisure Research* [online]. 2019, **22**(3), 323-341 [cit. 2021-7-24]. ISSN 1174-5398. Dostupné z: doi:10.1080/11745398.2018.1553678
- LEVINGER, George. A Social Psychological Perspective on Marital Dissolution. *Journal of Social Issues* [online]. 1976, **32**(1), 21-47 [cit. 2021-7-28]. ISSN 00224537. Dostupné z: doi:10.1111/j.1540-4560.1976.tb02478.x
- LEWIS, Melissa A., et al. Predictors of hooking up sexual behaviors and emotional reactions among US college students. *Archives of sexual behavior*, 2012, 41.5: 1219-1229.

LEWIS, Robert A. Social Reaction and the Formation of Dyads: An Interactionist Approach to Mate Selection. *Sociometry* [online]. 1973, **36**(3) [cit. 2021-7-28]. ISSN 00380431. Dostupné z: doi:10.2307/2786342

LICHTER, Daniel T.; BATSON, Christie D.; BROWN, J. Brian. Welfare reform and marriage promotion: The marital expectations and desires of single and cohabiting mothers. *Social Service Review*, 2004, 78.1: 2-25.

LUCAS, Richard E. a Andrew E. CLARK. DO PEOPLE REALLY ADAPT TO MARRIAGE? *Journal of Happiness Studies* [online]. 2006, **7**(4), 405-426 [cit. 2021-7-20]. ISSN 1389-4978. Dostupné z: doi:10.1007/s10902-006-9001-x

LYONS, Heidi A., Wendy D. MANNING, Monica A. LONGMORE a Peggy C. GIORDANO. Young Adult Casual Sexual Behavior. *Sociological Perspectives* [online]. 2014, **57**(1), 79-101 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0731-1214. Dostupné z: doi:10.1177/0731121413517557

MACAPAGAL, Kathryn, David A. MOSKOWITZ, Dennis H. LI, Andrés CARRIÓN, Emily BETTIN, Celia B. FISHER a Brian MUSTANSKI. Hookup App Use, Sexual Behavior, and Sexual Health Among Adolescent Men Who Have Sex With Men in the United States. *Journal of Adolescent Health* [online]. 2018, **62**(6), 708-715 [cit. 2021-7-28]. ISSN 1054139X. Dostupné z: doi:10.1016/j.jadohealth.2018.01.001

MACKEE, Freddy. Social Media in Gay London: Tinder as an Alternative to Hook-Up Apps. *Social Media + Society* [online]. 2016, **2**(3) [cit. 2021-7-28]. ISSN 2056-3051. Dostupné z: doi:10.1177/2056305116662186

MACKLON, N.S. a B.C.J.M. FAUSER. Aspects of Ovarian Follicle Development throughout Life. *Hormone Research in Paediatrics* [online]. 2000, **52**(4), 161-170 [cit. 2021-6-22]. ISSN 1663-2818. Dostupné z: doi:10.1159/000023456

MADDEN, M., & LENHART, A. (2006). Online dating: Americans who are seeking romance use the Internet to help them in their search, but there is still widespread public concern about the safety of online dating. Washington, DC: Pew Internet & American Life Project.

MANNING, WENDY D. a PAMELA J. SMOCK. First Comes Cohabitation and then Comes Marriage? *Journal of Family Issues* [online]. 2002, **23**(8), 1065-1087 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0192-513X. Dostupné z: doi:10.1177/019251302237303

MATICKA-TYNDALE, Eleanor, Edward S. HEROLD a Dawn MEWHINNEY. Casual sex on spring break: Intentions and behaviors of canadian students. *Journal of Sex Research* [online]. 1998, **35**(3), 254-264 [cit. 2021-7-29]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224499809551941

MAYNARD SMITH, John. *Evolution and the theory of games*. Cambridge: Cambridge University Press, 1982. ISBN 0-521-28884-3.

MCKEEVER, Natasha. Is the Requirement of Sexual Exclusivity Consistent with Romantic Love? *Journal of Applied Philosophy* [online]. 2017, **34**(3), 353-369 [cit. 2021-7-20]. ISSN 02643758. Dostupné z: doi:10.1111/japp.12157

MCKENNA, Katelyn YA; GREEN, Amie S.; GLEASON, Marci EJ. Relationship formation on the Internet: What's the big attraction?. *Journal of social issues*, 2002, 58.1: 9-31.

MCPHERSON, Miller, Lynn SMITH-LOVIN a James M COOK. Birds of a Feather: Homophily in Social Networks. *Annual Review of Sociology* [online]. 2001, **27**(1), 415-444 [cit. 2021-7-28]. ISSN 0360-0572. Dostupné z: doi:10.1146/annurev.soc.27.1.415

MERSKIN, Debra L. a Mara HUBERLIE. Companionship in the Classifieds: The Adoption of Personal Advertisements by Daily Newspapers. *Journalism & Mass Communication Quarterly* [online]. 1996, **73**(1), 219-229 [cit. 2021-7-24]. ISSN 1077-6990. Dostupné z: doi:10.1177/107769909607300119

MILLER, R. S. (2015). *Intimate Relationships*. McGraw-Hill Education. New York

MOLLENHORST, Gerald, Beate VÖLKER a Henk FLAP. Social contexts and personal relationships: The effect of meeting opportunities on similarity for relationships of different strength. *Social Networks* [online]. 2008, **30**(1), 60-68 [cit. 2021-7-30]. ISSN 03788733. Dostupné z: doi:10.1016/j.socnet.2007.07.003

MONGEAU, Paul A., Kendra KNIGHT, Jade WILLIAMS, Jennifer EDEN a Christina SHAW. Identifying and Explicating Variation among Friends with Benefits Relationships. *Journal of Sex Research* [online]. 2013, **50**(1), 37-47 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224499.2011.623797

OLMSTEAD, Spencer B. A Decade Review of Sex and Partnering in Adolescence and Young Adulthood. *Journal of Marriage and Family* [online]. 2020, **82**(2), 769-795 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0022-2445. Dostupné z: doi:10.1111/jomf.12670

OPPENHEIMER, Valerie Kincade. A theory of marriage timing. *American journal of sociology*, 1988, 94.3: 563-591.

OROSZ, Gábor, Mária BENYÓ, Bernadett BERKES, Edina NIKOLETTI, Éva GÁL, István TÓTH-KIRÁLY a Beáta BŐTHE. The personality, motivational, and need-based background of problematic Tinder use. *Journal of Behavioral Addictions* [online]. 2018, 7(2), 301-316 [cit. 2021-7-28]. ISSN 2062-5871. Dostupné z: doi:10.1556/2006.7.2018.21

ORR, A. (2004). Meeting, mating, and cheating: Sex, love, and the new world of online dating. Reuters Books.

OWEN, Jesse, Frank D. FINCHAM a Megan MANTHOS. Friendship After a Friends with Benefits Relationship: Deception, Psychological Functioning, and Social Connectedness. *Archives of Sexual Behavior* [online]. 2013, 42(8), 1443-1449 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0004-0002. Dostupné z: doi:10.1007/s10508-013-0160-7

PARKS, M. (2006). *2006 Workplace romance: Poll findings*. Society for Human Resource Management.

PARKS, MALCOLM R. a MARA B. ADELMAN. COMMUNICATION NETWORKS AND THE DEVELOPMENT OF ROMANTIC RELATIONSHIPS An Expansion Of Uncertainty Reduction Theory. *Human Communication Research* [online]. 1983, 10(1), 55-79 [cit. 2021-7-24]. ISSN 0360-3989. Dostupné z: doi:10.1111/j.1468-2958.1983.tb00004.x

PARKS, Malcolm R., Charlotte M. STAN a Leona L. EGGERT. Romantic Involvement and Social Network Involvement. *Social Psychology Quarterly* [online]. 1983, 46(2) [cit. 2021-7-23]. ISSN 01902725. Dostupné z: doi:10.2307/3033848

PAUL, Aditi. Is Online Better Than Offline for Meeting Partners? Depends: Are You Looking to Marry or to Date? *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking* [online]. 2014, 17(10), 664-667 [cit. 2021-7-30]. ISSN 2152-2715. Dostupné z: doi:10.1089/cyber.2014.0302

PAUL, Elizabeth L. a Kristen A. HAYES. The Casualties of 'Casual' Sex: A Qualitative Exploration of the Phenomenology of College Students' Hookups. *Journal of Social and Personal Relationships* [online]. 2002, 19(5), 639-661 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407502195006

PAUL, Elizabeth L., Brian MCMANUS a Allison HAYES. "Hookups": Characteristics and correlates of college students' spontaneous and anonymous sexual experiences. *Journal of*

Sex Research [online]. 2000, **37**(1), 76-88 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0022-4499. Dostupné z: doi:10.1080/00224490009552023

PELEG, Ora. The Relation Between Differentiation of Self and Marital Satisfaction: What Can Be Learned From Married People Over the Course of Life? *The American Journal of Family Therapy* [online]. 2008, **36**(5), 388-401 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0192-6187. Dostupné z: doi:10.1080/01926180701804634

PERRETT, D., I. S. PENTON-VOAK, A. C. LITTLE, et al. Facial attractiveness judgements reflect learning of parental age characteristics. *Proceedings of the Royal Society of London. Series B: Biological Sciences* [online]. 2002, **269**(1494), 873-880 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0962-8452. Dostupné z: doi:10.1098/rspb.2002.1971

PETERSEN, Jennifer L. a Janet Shibley HYDE. A meta-analytic review of research on gender differences in sexuality, 1993–2007. *Psychological Bulletin* [online]. 2010, **136**(1), 21-38 [cit. 2021-7-19]. ISSN 1939-1455. Dostupné z: doi:10.1037/a0017504

PUTNAM, Robert D. Bowling Alone: America's Declining Social Capital. CROTHERS, Lane a Charles LOCKHART, ed. *Culture and Politics* [online]. New York: Palgrave Macmillan US, 2000, 2000, s. 223-234 [cit. 2021-7-30]. ISBN 978-0-312-23300-6. Dostupné z: doi:10.1007/978-1-349-62965-7_12

RAINE, Tina R., Jennifer C. GARD, Cherrie B. BOYER, Sadia HAIDER, Beth A. BROWN, F. Antonio RAMIREZ HERNANDEZ a Cynthia C. HARPER. Contraceptive decision-making in sexual relationships: young men's experiences, attitudes and values. *Culture, Health & Sexuality* [online]. 2010, **12**(4), 373-386 [cit. 2021-7-29]. ISSN 1369-1058. Dostupné z: doi:10.1080/13691050903524769

RANZINI, Giulia a Christoph LUTZ. Love at first swipe? Explaining Tinder self-presentation and motives. *Mobile Media & Communication* [online]. 2017, **5**(1), 80-101 [cit. 2021-7-28]. ISSN 2050-1579. Dostupné z: doi:10.1177/2050157916664559

REGAN, Pamela C., Lauren LEVIN, Susan SPRECHER, F. Scott CHRISTOPHER a Rodney GATE. Partner Preferences. *Journal of Psychology & Human Sexuality* [online]. 2000, **12**(3), 1-21 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0890-7064. Dostupné z: doi:10.1300/J056v12n03_01

RHOADES, G. K., & STANLEY, S. M. (2014). Before "I do": What do premarital experiences have to do with marital quality among today's young adults? Charlottesville, VA: The National Marriage Project.

- RHODES, Gillian, Leigh W. SIMMONS a Marianne PETERS. Attractiveness and sexual behavior: Does attractiveness enhance mating success? *Evolution and Human Behavior* [online]. 2005, **26**(2), 186-201 [cit. 2021-7-29]. ISSN 10905138. Dostupné z: doi:10.1016/j.evolhumbehav.2004.08.014
- ROSENFELD, M. J. Racial, Educational and Religious Endogamy in the United States: A Comparative Historical Perspective. *Social Forces* [online]. 2008, **87**(1), 1-31 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0037-7732. Dostupné z: doi:10.1353/sof.0.0077
- ROSENFELD, M. J., & THOMAS, R. J. (2010). Meeting online: The rise of the Internet as a social intermediary. *Unpublished manuscript, Department of Sociology, Stanford University, Stanford, CA.*
- ROSENFELD, M. J., & THOMAS, R. J. (2012). Searching for a mate: The rise of the Internet as a social intermediary. *American Sociological Review*, 77, 523–547. doi:10.1177/0003122412448050
- ROSENFELD, Michael J., Reuben J. THOMAS a Sonia HAUSEN. Disintermediating your friends: How online dating in the United States displaces other ways of meeting. *Proceedings of the National Academy of Sciences* [online]. 2019, **116**(36), 17753-17758 [cit. 2021-7-28]. ISSN 0027-8424. Dostupné z: doi:10.1073/pnas.1908630116
- ROSENFELD, Michael. Marriage, Choice, and Couplehood in the Age of the Internet. *Sociological Science* [online]. 2017, **4**, 490-510 [cit. 2021-7-30]. ISSN 23306696. Dostupné z: doi:10.15195/v4.a20
- ROSENTHAL, Carolyn J. Kinkeeping in the Familial Division of Labor. *Journal of Marriage and the Family* [online]. 1985, **47**(4) [cit. 2021-7-30]. ISSN 00222445. Dostupné z: doi:10.2307/352340
- SASSLER, Sharon a Amanda Jayne MILLER. The ecology of relationships. *Journal of Social and Personal Relationships* [online]. 2015, **32**(2), 141-160 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407514525886
- SAWYER, Ashlee N., Erin R. SMITH a Eric G. BENOTSCH. Dating Application Use and Sexual Risk Behavior Among Young Adults. *Sexuality Research and Social Policy* [online]. 2018, **15**(2), 183-191 [cit. 2021-7-28]. ISSN 1868-9884. Dostupné z: doi:10.1007/s13178-017-0297-6

SCELZA, Brooke A. Female choice and extra-pair paternity in a traditional human population. *Biology Letters* [online]. 2011, **7**(6), 889-891 [cit. 2021-7-19]. ISSN 1744-9561. Dostupné z: doi:10.1098/rsbl.2011.0478

SELTZER, Judith A. Families Formed Outside of Marriage. *Journal of Marriage and Family* [online]. 2000, **62**(4), 1247-1268 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0022-2445. Dostupné z: doi:10.1111/j.1741-3737.2000.01247.x

SIMENAUER, J., & CARROLL, D. (1982). *Singles: The new Americans*. Simon & Schuster.

SIMPSON, Jeffry A.; WILSON, Carol L.; WINTERHELD, Heike A. Sociosexuality and romantic relationships. *The handbook of sexuality in close relationships*, 2004, 97-122.

SKOPEK, J., F. SCHULZ a H.-P. BLOSSFELD. Who Contacts Whom? Educational Homophily in Online Mate Selection. *European Sociological Review* [online]. 2011, **27**(2), 180-195 [cit. 2021-7-28]. ISSN 0266-7215. Dostupné z: doi:10.1093/esr/jcp068

SMALL, Belinda. Online Personals and Narratives of the Self: Australia's RSVP. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies* [online]. 2004, **10**(1), 93-107 [cit. 2021-7-28]. ISSN 1354-8565. Dostupné z: doi:10.1177/135485650401000107

SMILER, Andrew P. Sexual Strategies Theory: Built for the Short Term or the Long Term? *Sex Roles* [online]. 2011, **64**(9-10), 603-612 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0360-0025. Dostupné z: doi:10.1007/s11199-010-9817-z

SMITH, Aaron Whitman; DUGGAN, Maeve. *Online dating & relationship*. Washington, DC: Pew Research Center, 2013.

SMOCK, Pamela J. Cohabitation in the United States: An Appraisal of Research Themes, Findings, and Implications. *Annual Review of Sociology* [online]. 2000, **26**(1), 1-20 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0360-0572. Dostupné z: doi:10.1146/annurev.soc.26.1.1

SPRECHER, SUSAN a DIANE FELMLEE. Romantic partners'perceptions of social network attributes with the passage of time and relationship transitions. *Personal Relationships* [online]. 2000, **7**(4), 325-340 [cit. 2021-7-29]. ISSN 1350-4126. Dostupné z: doi:10.1111/j.1475-6811.2000.tb00020.x

SPRECHER, Susan a Diane FELMLEE. The Influence of Parents and Friends on the Quality and Stability of Romantic Relationships: A Three-Wave Longitudinal Investigation. *Journal of Marriage and the Family* [online]. 1992, **54**(4) [cit. 2021-7-30]. ISSN 00222445. Dostupné z: doi:10.2307/353170

SPRECHER, Susan a Pamela C. REGAN. Liking Some Things (in Some People) more than Others: Partner Preferences in Romantic Relationships and Friendships. *Journal of Social and Personal Relationships* [online]. 2002, **19**(4), 463-481 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407502019004048

SPRECHER, Susan, Quintin SULLIVAN a Elaine HATFIELD. Mate selection preferences: Gender differences examined in a national sample. *Journal of Personality and Social Psychology* [online]. 1994, **66**(6), 1074-1080 [cit. 2021-7-19]. ISSN 1939-1315. Dostupné z: doi:10.1037/0022-3514.66.6.1074

STERNBERG, Robert J. A triangular theory of love. *Psychological review*, 1986, 93.2: 119.

STEWART, Stephanie, Heather STINNETT a Lawrence B. ROSENFELD. Sex Differences in Desired Characteristics of Short-Term and Long-Term Relationship Partners. *Journal of Social and Personal Relationships* [online]. 2000, **17**(6), 843-853 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407500176008

STONER, Susan A., William H. GEORGE, Laura M. PETERS a Jeanette NORRIS. Liquid Courage: Alcohol Fosters Risky Sexual Decision-Making in Individuals with Sexual Fears. *AIDS and Behavior* [online]. 2007, **11**(2), 227-237 [cit. 2021-7-24]. ISSN 1090-7165. Dostupné z: doi:10.1007/s10461-006-9137-z

STRUGO, Julieta a Amy MUISE. Swiping for the right reasons: Approach and avoidance goals are associated with actual and perceived dating success on Tinder. *The Canadian Journal of Human Sexuality* [online]. 2019, **28**(2), 93-104 [cit. 2021-7-24]. ISSN 1188-4517. Dostupné z: doi:10.3138/cjhs.2019-0010

SUMTER, Sindy R a Laura VANDENBOSCH. Dating gone mobile: Demographic and personality-based correlates of using smartphone-based dating applications among emerging adults. *New Media & Society* [online]. 2019, **21**(3), 655-673 [cit. 2021-7-24]. ISSN 1461-4448. Dostupné z: doi:10.1177/1461444818804773

SUSSMAN, Marvin B. Family Continuity: Selective Factors Which Affect Relationships between Families at Generational Levels. *Marriage and Family Living* [online]. 1954, **16**(2) [cit. 2021-7-28]. ISSN 08857059. Dostupné z: doi:10.2307/347763

TIMMERMANS, Elisabeth a Cédric COURTOIS. From swiping to casual sex and/or committed relationships: Exploring the experiences of Tinder users. *The Information Society*

[online]. 2018, **34**(2), 59-70 [cit. 2021-7-28]. ISSN 0197-2243. Dostupné z: doi:10.1080/01972243.2017.1414093

TONG, STEPHANIE T., JEFFREY T. HANCOCK a RICHARD B. SLATCHER. Online dating system design and relational decision making: Choice, algorithms, and control. *Personal Relationships* [online]. 2016, **23**(4), 645-662 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1350-4126. Dostupné z: doi:10.1111/per.12158

TOWNSEND, John Marshall, Peter K. JONASON a Timothy H. WASSERMAN. Associations Between Motives for Casual Sex, Depression, Self-Esteem, and Sexual Victimization. *Archives of Sexual Behavior* [online]. 2020, **49**(4), 1189-1197 [cit. 2021-7-22]. ISSN 0004-0002. Dostupné z: doi:10.1007/s10508-019-01482-3

TRACY, J. (2006). Online dating stigma—Is the stigma gone. *Online Dating Magazine*.

TRIVERS, ROBERT L. Parent-Offspring Conflict. *American Zoologist* [online]. 1974, **14**(1), 249-264 [cit. 2021-7-19]. ISSN 0003-1569. Dostupné z: doi:10.1093/icb/14.1.249

VAN DE WIELE, Chad a Stephanie Tom TONG. Breaking boundaries. In: *Proceedings of the 2014 ACM International Joint Conference on Pervasive and Ubiquitous Computing* [online]. New York, NY, USA: ACM, 2014, 2014-09-13, s. 619-630 [cit. 2021-7-24]. ISBN 9781450329682. Dostupné z: doi:10.1145/2632048.2636070

VANDEWEERD, Carla, Jaime MYERS, Martha COULTER, Ali YALCIN a Jaime CORVIN. Positives and negatives of online dating according to women 50+. *Journal of Women & Aging* [online]. 2015, **28**(3), 259-270 [cit. 2021-7-30]. ISSN 0895-2841. Dostupné z: doi:10.1080/08952841.2015.1137435

VOJT, Gabriele, et al. What do we know about types of intimate relationship and associated sexual partners-A scoping review of interdisciplinary literature. 2020.

VRANGALOVA, Zhana. Does Casual Sex Harm College Students' Well-Being? A Longitudinal Investigation of the Role of Motivation. *Archives of Sexual Behavior* [online]. 2015, **44**(4), 945-959 [cit. 2021-7-23]. ISSN 0004-0002. Dostupné z: doi:10.1007/s10508-013-0255-1

WAITE, Linda J. a Kara JOYNER. Emotional Satisfaction and Physical Pleasure in Sexual Unions: Time Horizon, Sexual Behavior, and Sexual Exclusivity. *Journal of Marriage and Family* [online]. 2001, **63**(1), 247-264 [cit. 2021-7-20]. ISSN 0022-2445. Dostupné z: doi:10.1111/j.1741-3737.2001.00247.x

WALTER, Kathryn V., Daniel CONROY-BEAM, David M. BUSS, et al. Sex Differences in Mate Preferences Across 45 Countries: A Large-Scale Replication. *Psychological*

Science [online]. 2020, **31**(4), 408-423 [cit. 2021-7-29]. ISSN 0956-7976. Dostupné z: doi:10.1177/0956797620904154

WARD, Janelle. What are you doing on Tinder? Impression management on a matchmaking mobile app. *Information, Communication & Society* [online]. 2016, **20**(11), 1644-1659 [cit. 2021-7-28]. ISSN 1369-118X. Dostupné z: doi:10.1080/1369118X.2016.1252412

WEISER, Dana A., Sylvia NIEHUIS, Jeanne FLORA, Narissra M. PUNYANUNT-CARTER, Vladimir S. ARIAS a R. HANNAH BAIRD. Swiping right: Sociosexuality, intentions to engage in infidelity, and infidelity experiences on Tinder. *Personality and Individual Differences* [online]. 2018, **133**, 29-33 [cit. 2021-7-28]. ISSN 01918869. Dostupné z: doi:10.1016/j.paid.2017.10.025

WEITBRECHT, Eliza M. a Sarah W. WHITTON. College students' motivations for "hooking up": Similarities and differences in motives by gender and partner type. *Couple and Family Psychology: Research and Practice* [online]. 2020, **9**(3), 123-143 [cit. 2021-7-22]. ISSN 2160-410X. Dostupné z: doi:10.1037/cfp0000138

WENTLAND, Jocelyn J. a Elke REISSING. Casual sexual relationships: Identifying definitions for one night stands, booty calls, fuck buddies, and friends with benefits. *The Canadian Journal of Human Sexuality* [online]. 2014, **23**(3), 167-177 [cit. 2021-7-30]. ISSN 1188-4517. Dostupné z: doi:10.3138/cjhs.2744

WILLIAMS, J. A., Jr., WHITE, L. K., & EKAIDEM, B. J. (1979). Romantic love as a basis for marriage. In M. Cook & G. Wilson (Eds.), *Love and attraction* (pp. 245–250). London: Pergamon.

WILLOUGHBY, Brian J., Jason S. CARROLL a Dean M. BUSBY. The different effects of "living together." *Journal of Social and Personal Relationships* [online]. 2012, **29**(3), 397-419 [cit. 2021-7-29]. ISSN 0265-4075. Dostupné z: doi:10.1177/0265407511431184

WILSON, Fiona M. Love is in the Air: Romantic Relationships at Work. MORRISON, Rachel L. a Helena D. COOPER-THOMAS, ed. *Relationships in Organizations* [online]. London: Palgrave Macmillan UK, 2013, 2013, s. 8-27 [cit. 2021-7-29]. ISBN 978-1-349-44781-7. Dostupné z: doi:10.1057/9781137280640_2

WOLL, S. B., & COZBY, P. C. (1987). Videodating and other alternatives to traditional methods of relationship initiation. *Advances in personal relationships, 1*, 69-108.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Způsoby seznámení partnerů a jejich proměna v čase. Přeloženo z Rosenfeld, Thomas, Hausen, 2019, str. 3.....	21
---	----